

КОНВЕНЦІЯ

Організації Об'єднаних Націй проти корупції

ДАТА	ПІДПИСАННЯ:	31.10.2003	р.			
ДАТА	ПІДПИСАННЯ	ВІД	ІМЕНІ	УКРАЇНИ:	11.12.2003	р.*
ДАТА	РАТИФІКАЦІЇ:	18.10.2006	р.**			
ДАТА НАБРАННЯ ЧИННОСТІ ДЛЯ УКРАЇНИ: 01.01.2010 р.						

Офіційний переклад.

Пreamбула

Держави - учасниці цієї Конвенції, будучи стурбованими серйозністю породжуваних корупцією проблем і загроз для стабільності й безпеки суспільств, що підриває демократичні інститути й цінності, етичні цінності й справедливість та завдає шкоди сталому розвитку й принципу верховенства права, будучи стурбованими також зв'язками між корупцією та іншими формами злочинності, зокрема організованою злочинністю й економічною злочинністю, у тому числі відмиванням коштів, будучи стурбованими також випадками корупції, пов'язаними з великими обсягами активів, які можуть складати значну частку ресурсів держави та які ставлять під загрозу політичну стабільність і сталий розвиток цих держав, будучи переконаними в тому, що корупція вже не є локальною проблемою, а перетворилася на транснаціональне явище, яке впливає на суспільства й економіки всіх країн, що зумовлює винятково важливе значення міжнародного співробітництва в галузі запобігання корупції та контролю за нею, будучи переконаними також у тому, що всеосяжний і комплексний підхід є необхідним для ефективного запобігання корупції та боротьби з нею, будучи переконаними також у тому, що наявність технічної допомоги може відігравати важливу роль у розширенні можливостей держав, у тому числі через посилення потенціалу та шляхом інституційної розбудови, у галузі ефективного запобігання корупції та боротьби з нею, будучи переконаними в тому, що незаконне придбання особистого майна може завдати серйозної шкоди інститутам демократії, національним економікам та принципу верховенства права, будучи сповненими рішучості більш ефективно запобігати міжнародним переказам незаконно придбаних активів, виявляти й припиняти їх та зміцнювати міжнародне співробітництво в поверненні активів, підтверджуючи основоположні принципи законності в кримінальному провадженні та цивільному або адміністративному провадженні для встановлення майнових прав, беручи до уваги, що запобігати корупції та викорінювати її - це обов'язок усіх держав і що для забезпечення ефективності своїх зусиль у цій галузі вони повинні співпрацювати одна з одною за підтримки й участі окремих осіб і груп, які не належать до державного сектора, таких як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад, беручи до уваги також принципи належного управління державними справами й державним майном, справедливості, відповідальності й рівності перед законом і необхідність забезпечити добропорядність, а також сприяти формуванню культури неприйнятності корупції, високо оцінюючи роботу Комісії з запобігання злочинності й кримінального правосуддя та Управління Організації Об'єднаних Націй з наркотиків і злочинності в галузі запобігання корупції та боротьби з нею, посиляючись на роботу, що здійснюється іншими міжнародними та регіональними організаціями в цій галузі, у тому числі діяльність Африканського союзу, Ради Європи, Ради з питань митного співробітництва (також відомої як Всесвітня митна організація), Європейського Союзу, Ліги арабських держав, Організації економічного співробітництва та розвитку та Організації американських держав, беручи до уваги з урядом багатосторонні документи щодо запобігання корупції та боротьби з нею, у тому числі, зокрема, [Міжамериканську конвенцію про боротьбу з корупцією](#), прийняту Організацією американських держав 29 березня 1996 року, Конвенцію про боротьбу з корупцією, яка зачіпає посадових осіб Європейських Співтовариств або посадових осіб держав - членів Європейського Союзу, прийняту Радою Європейського Союзу 26 травня 1997 року, Конвенцією про боротьбу з підкупом іноземних посадових осіб у міжнародних комерційних угодах, прийняту Організацією економічного співробітництва та розвитку 21 листопада 1997 року, [Кримінальну конвенцію про боротьбу з корупцією](#), прийняту Комітетом міністрів Ради Європи 27 січня 1999 року, [Цивільну конвенцію про боротьбу з корупцією](#), прийняту Комітетом міністрів Ради Європи 4

листопада 1999 року, та Конвенцію Африканського союзу про недопущення корупції та боротьбу з нею, прийняту главами держав й урядів Африканського союзу 12 липня 2003 року, вітаючи набуття чинності 29 вересня 2003 року [Конвенцією Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності](#), домовилися про таке:

Глава I **Загальні положення**

Стаття 1

Цілі

Цілями цієї Конвенції є:

- a) сприяння вжиттю й посиленню заходів, спрямованих на більш ефективне й дієве запобігання корупції та боротьбу з нею;
- b) заохочення, сприяння та підтримка міжнародного співробітництва й технічної допомоги в запобіганні корупції та в боротьбі з нею, зокрема в поверненні активів;
- c) заохочення чесності, відповідальності й належного управління громадськими справами й державним майном.

Стаття 2

Терміни

Для цілей цієї Конвенції:

- a) "державна посадова особа" означає: i) будь-яку особу, яка обіймає посаду в законодавчому, виконавчому, адміністративному або судовому органі Держави-учасниці, яку призначено чи обрано, праця якої оплачувана чи не оплачувана, незалежно від старшинства; ii) будь-яку іншу особу, яка виконує будь-яку державну функцію, зокрема для державного органу або державного підприємства, або надає будь-яку державну послугу, як це визначається у внутрішньому праві Держави-учасниці і як це застосовується у відповідній галузі правового регулювання цієї Держави-учасниці; iii) будь-яку іншу особу, що визначається як "державна посадова особа" у внутрішньому праві Держави-учасниці. Однак з метою вжиття деяких конкретних заходів, передбачених главою II цієї Конвенції "державна посадова особа" може означати будь-яку особу, яка виконує будь-яку державну функцію або надає будь-яку державну послугу, як це визначається у внутрішньому праві Держави-учасниці і як це застосовується у відповідній галузі правового регулювання цієї Держави-учасниці;
- b) "іноземна державна посадова особа" означає будь-яку особу, яка обіймає посаду в законодавчому, виконавчому, адміністративному або судовому органі зарубіжної країни, яку призначено чи обрано; а також будь-яку особу, яка здійснює державні функції для зарубіжної держави, зокрема для державного органу або державного підприємства;
- c) "посадова особа міжнародної організації" означає співробітника міжнародної організації чи будь-яку особу, яка уповноважена такою організацією діяти від її імені;
- d) "майно" означає будь-які активи, матеріальні або нематеріальні, рухомі або нерухомі, виражені в речах або в правах, а також юридичні документи або активи, що підтверджують право власності на такі активи або інтерес у них;
- e) "доходи від злочину" означає будь-яке майно, придбане або отримане безпосередньо чи опосередковано в результаті вчинення будь-якого злочину;
- f) "призупинення операцій (заморожування)" або "арешт" означають тимчасову заборону передачі, перетворення, відчуження або пересування майна, або тимчасовий вступ у володіння таким майном, або тимчасове здійснення контролю над ним за постановою суду чи іншого компетентного органу;
- g) "конфіскація", що включає у відповідних випадках позбавлення прав, означає остаточне позбавлення майна за постановою суду або іншого компетентного органу;
- h) "предикатний злочин" означає будь-який кримінальний злочин, у результаті якого виникли доходи, що можуть стати предметом злочину, як зазначено в статті 23 Конвенції;
- i) "контрольована поставка" означає метод, який уможливорює вивезення з території, провезення територією або ввезення на територію однієї або кількох держав незаконних або таких, що викликають підозру, партій вантажу з відома й під наглядом їхніх компетентних органів з метою розслідування будь-якого злочину та виявлення осіб, що беруть участь у вчиненні цього злочину.

Стаття 3

Сфера застосування

1. Ця Конвенція застосовується відповідно до її положень до запобігання, розслідування та кримінального переслідування за корупцію та до призупинення операцій (заморожування), арешту, конфіскації та повернення доходів від злочинів, визнаних такими згідно із цією Конвенцією.
2. З метою реалізації цієї Конвенції, якщо в ній не передбачено інше, не обов'язково, щоб у результаті вчинення зазначених у ній злочинів були завдані збитки або шкода державному майну.

Стаття 4

Захист суверенітету

1. Держави-учасниці виконують свої зобов'язання згідно з цією Конвенцією відповідно до принципів суверенної рівності й територіальної цілісності держав і принципом невтручання у внутрішні справи інших держав.
2. Ніщо в цій Конвенції не наділяє Державу-учасницю правом здійснювати на території іншої держави юрисдикцію та функції, які входять виключно до компетенції органів цієї іншої держави відповідно до її внутрішнього права.

Глава II

Заходи щодо запобігання корупції

Стаття 5

Політика й практика запобігання та протидії корупції

1. Кожна Держава-учасниця, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, розробляє й здійснює або проводить ефективну скоординовану політику протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами й державним майном, чесності й невідчужуваності, прозорості й відповідальності.
2. Кожна Держава-учасниця прагне встановлювати й заохочувати ефективні види практики, спрямовані на запобігання корупції.
3. Кожна Держава-учасниця прагне періодично проводити оцінку відповідних правових інструментів й адміністративних заходів з метою визначення їхньої адекватності з точки зору запобігання корупції та боротьби з нею.
4. Держави-учасниці, у належних випадках і згідно з основоположними принципами своїх правових систем, взаємодіють одна з одною та з відповідними міжнародними й регіональними організаціями в розробленні заходів, зазначених у цій статті, та сприянні їм. Ця взаємодія може включати участь у міжнародних програмах і проектах, спрямованих на запобігання корупції.

Стаття 6

Орган або органи із запобігання та протидії корупції

1. Кожна Держава-учасниця забезпечує, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, наявність органу або, у належних випадках, органів, які здійснюють запобігання корупції за допомогою таких засобів, як:
  - а) проведення політики, згаданої в статті 5 цієї Конвенції, і, у належних випадках, здійснення нагляду та координації реалізації такої політики;
  - б) розширення та поширення знань з питань запобігання корупції.
2. Кожна Держава-учасниця забезпечує органу або органам, зазначеним у пункті 1 цієї статті, необхідну незалежність, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, з метою надання такому органу або органам можливості виконувати свої функції ефективно й в умовах свободи від будь-якого неналежного впливу. Слід забезпечити необхідні матеріальні ресурси та спеціалізований персонал, а також таку підготовку персоналу, яка може бути потрібна для виконання покладених на нього функцій.
3. Кожна Держава-учасниця повідомляє Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй назву та адресу органу або органів, які можуть сприяти іншим Державам-учасницям у розробці й житті конкретних заходів щодо недопущення корупції.

Стаття 7

Публічний сектор

1. Кожна Держава-учасниця прагне, в належних випадках і згідно з основоположними принципами своєї правової системи, створювати, підтримувати й зміцнювати такі системи приймання на роботу, набору, проходження служби, просування по службі та виходу у відставку державних службовців і, в належних випадках, інших державних посадових осіб, які не обираються, які:
  - а) ґрунтуються на принципах ефективності й прозорості й на таких об'єктивних критеріях, як бездоганність роботи, справедливість і здібності;

б) включають належні процедури підбору й підготовки кадрів для заняття державних посад, які вважаються особливо вразливими з точки зору корупції, і ротації, у належних випадках, таких кадрів на таких посадах;

с) сприяють виплаті належної винагороди й установленню справедливих окладів з урахуванням економічного розвитку Держави-учасниці;

д) сприяють здійсненню освітніх і навчальних програм, з метою забезпечення того, що ці особи задовольняють вимоги стосовно правильного, добросовісного й належного виконання державних функцій, а також забезпечують їм спеціалізовану й належну підготовку, щоб поглибити усвідомлення ними ризиків, які пов'язані з корупцією та стосуються виконання ними своїх функцій. Такі програми можуть містити посилання на кодекси або стандарти поведінки у відповідних галузях.

2. Кожна Держава-учасниця також розглядає можливість прийняття належних нормативно-правових актів й вжиття відповідних адміністративних заходів, сумісних із цілями цієї Конвенції й відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, щоб установити критерії стосовно кандидатів і виборів на державні посади.

3. Кожна Держава-учасниця також розглядає можливість прийняття належних нормативно-правових актів й вжиття відповідних адміністративних заходів, сумісних із цілями цієї Конвенції й відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, з метою посилення прозорості у фінансуванні кандидатур на виборні державні посади та, у належних випадках, у фінансуванні політичних партій.

4. Кожна Держава-учасниця прагне, згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, створювати, підтримувати й зміцнювати такі системи, які сприяють прозорості й запобігають виникненню конфлікту інтересів.

Стаття 8

Кодекси поведінки державних посадових осіб

1. З метою боротьби з корупцією кожна Держава-учасниця заохочує, *inter alia*, непідкупність, чесність і відповідальність своїх державних посадових осіб згідно з основоположними принципами своєї правової системи.

2. Зокрема, кожна Держава-учасниця прагне застосовувати, у рамках своїх інституціональних і правових систем, кодекси або стандарти поведінки для правильного, добросовісного й належного виконання державних функцій.

3. З метою реалізації положень цієї статті кожна Держава-учасниця бере до уваги, у належних випадках і згідно з основоположними принципами своєї правової системи, відповідні ініціативи регіональних, міжрегіональних та багатосторонніх організацій, наприклад Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб, який міститься в додатку до Резолюції 51/59 Генеральної Асамблеї від 12 грудня 1996 року.

4. Кожна Держава-учасниця також розглядає, згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, можливість запровадження заходів і систем, які сприяють тому, щоб державні посадові особи повідомляли відповідним органам про корупційні діяння, про які їм стало відомо під час виконання ними своїх функцій.

5. Кожна Держава-учасниця прагне, у належних випадках і згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, запроваджувати заходи й системи, які зобов'язують державних посадових осіб надавати відповідним органам декларації, *inter alia*, про позаслужбову діяльність, заняття, інвестиції, активи та про суттєві дарунки або прибутки, у зв'язку з якими може виникнути конфлікт інтересів стосовно їхніх функцій як державних посадових осіб.

6. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття, згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, дисциплінарних або інших заходів стосовно державних посадових осіб, які порушують кодекси або стандарти, установлені згідно із цією статтею.

Стаття 9

Державні закупівлі й управління державними фінансами

1. Кожна Держава-учасниця вживає, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, необхідних заходів для створення належних систем закупівель, які ґрунтуються на прозорості, конкуренції та об'єктивних критеріях прийняття рішень і є ефективними, *inter alia*, щодо запобігання корупції. Такі системи, які можуть передбачати належні порогові показники під час їхнього застосування, спрямовані, *inter alia*, на таке:

а) публічне поширення інформації, яка стосується закупівельних процедур і контрактів на закупівлі, зокрема інформацію про запрошених до участі в тендерах і належну або доречну інформацію про

укладання контрактів, щоб надати потенційним учасникам тендерів достатній час для підготовки й подання їхніх тендерних заявок;

б) установлення, завчасно, умов участі, зокрема критеріїв відбору й прийняття рішень про укладання контрактів, а також правил проведення тендерів, та їхнього опублікування;

с) застосування завчасно встановлених й об'єктивних критеріїв стосовно прийняття рішень про державні закупівлі з метою сприяння подальшій перевірці правильності застосування правил або процедур;

д) ефективну систему внутрішнього контролю, у тому числі ефективну систему оскарження, для забезпечення можливості звернення в суд захисту та отримання компенсації у випадку недотримання правил або процедур, установлених згідно із цим пунктом;

е) у належних випадках заходи регулювання питань, що стосуються персоналу, який несе відповідальність за закупівлі, наприклад вимога про декларування заінтересованості в конкретних державних закупівлях, процедури перевірки й вимоги до професійної підготовки.

2. Кожна Держава-учасниця вживає, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, належних заходів для сприяння прозорості й звітності в управлінні державними фінансами. Такі заходи охоплюють, *inter alia*:

а) процедури затвердження національного бюджету;

б) своєчасне подання звітів про прибутки та видатки;

с) систему стандартів бухгалтерського обліку й аудиту й пов'язаного з цим наглядом;

д) ефективні й дієві системи управління ризиками та внутрішнього контролю; та

е) у належних випадках, корегування під час недотримання вимог, установлених у цьому пункті.

3. Кожна Держава-учасниця вживає таких цивільно-правових та адміністративних заходів, які можуть бути необхідними, згідно з основоположними принципами її внутрішнього права, з метою забезпечення збереження бухгалтерських книг, записів, фінансових відомостей або іншої документації, яка стосується державних видатків й прибутків, і запобігти фальсифікації такої документації.

Стаття 10

Державна звітність

З урахуванням необхідності боротьби з корупцією кожна Держава-учасниця вживає, згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, таких заходів, які можуть бути необхідними для посилення прозорості в її державному управлінні, у тому числі стосовно її організації, функціонування та, у належних випадках, процесів прийняття рішень. Такі заходи можуть включати, *inter alia*, таке:

а) прийняття процедур або правил, які дозволяють членам суспільства отримувати, у належних випадках, інформацію про організацію, функціонування та процеси прийняття рішень у державному управлінні та, з належною увагою до захисту приватного життя й даних особистого характеру, про рішення та нормативно-правові акти, що стосуються членів суспільства;

б) спрощення адміністративних процедур, у належних випадках, для полегшення доступу громадськості до компетентних органів, які приймають рішення; та

с) опублікування інформації, яка може включати періодичні звіти про ризики корупції в державному управлінні.

Стаття 11

Заходи стосовно судових органів й органів прокуратури

1. Ураховуючи незалежність судової влади та її вирішальну роль в боротьбі з корупцією кожна Держава-учасниця, відповідно до основоположних принципів своєї правової системи й без шкоди для незалежності судових органів, вживає заходів стосовно зміцнення чесності й непідкупності представників судової влади та запобігання будь-якій можливості для корупції серед них. Такі заходи можуть включати правила, що" стосуються поведінки представників судової влади.

2. Заходи, аналогічні тим, яких уживають згідно з пунктом 1 цієї статті, можуть запроваджуватись і застосовуватись в органах прокуратури в тих Державах-учасницях, в яких вони не входять до складу системи органів судової влади, але користуються такою самою незалежністю, як і судові органи.

Стаття 12

Приватний сектор

1. Кожна Держава-учасниця вживає заходів, згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, спрямованих на запобігання корупції в приватному секторі, посилення стандартів бухгалтерського обліку та аудиту в приватному секторі та, у належних випадках,

установлення ефективних, відповідних і таких, що стримують, цивільно-правових, адміністративних або кримінальних санкцій за нежиття таких заходів.

2. Заходи, спрямовані на досягнення цих цілей, можуть уключати, *inter alia*, таке:

- a) сприяння співробітництву між правоохоронними органами та відповідними приватними юридичними особами;
- b) сприяння розробці стандартів і процедур, призначених для забезпечення добросовісності в роботі відповідних приватних юридичних осіб, у тому числі кодексів поведінки для правильного, добросовісного та належного здійснення діяльності підприємцями й представниками всіх відповідних професій та запобігання виникненню конфлікту інтересів, а також для заохочення використання добросовісної комерційної практики у відносинах між комерційними підприємствами та в довірливих відносинах між ними та державою;
- c) сприяння прозорості в діяльності приватних юридичних осіб, у тому числі, у належних випадках, сприяння вжиттю заходів стосовно ідентифікації юридичних і фізичних осіб, причетних до створення корпоративних організацій та керування ними;
- d) запобігання зловживанню процедурами, які регулюють діяльність приватних юридичних осіб, у тому числі процедурами, які стосуються субсидій і ліцензій, що надаються державними органами для здійснення комерційної діяльності;
- e) запобігання виникненню конфлікту інтересів шляхом установлення обмежень, у належних випадках й на обґрунтований строк, стосовно професійної діяльності колишніх державних посадових осіб у приватному секторі після їхнього виходу у відставку або на пенсію, якщо така діяльність або робота безпосередньо пов'язана з функціями, що такі державні посадові особи виконували в період їхнього перебування на посаді або за виконанням яких вони здійснювали нагляд;
- f) забезпечення того, щоб приватні юридичні особи, з урахуванням їхньої структури й розміру, мали достатні механізми внутрішнього аудиторського контролю для надання допомоги в запобіганні та виявленні корупційних діянь і щоб рахунки та необхідні фінансові відомості таких приватних юридичних осіб проходили необхідні процедури аудиту й сертифікації.

3. З метою запобігання корупції кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, згідно з її внутрішнім правом і правилами, що регулюють ведення бухгалтерського обліку, надання фінансової звітності, а також стандарти бухгалтерського обліку й аудиту, для заборони таких дій, що здійснюються з метою вчинення будь-якого зі злочинів, визнаних такими згідно із цією Конвенцією:

- a) створення неофіційної звітності;
- b) проведення необлікованих або неправильно зареєстрованих операцій;
- c) ведення обліку неіснуючих витрат;
- d) відображення зобов'язань, об'єкт яких неправильно ідентифікований;
- e) використання підроблених документів; та
- f) навмисне знищення бухгалтерської документації раніше строків, передбачених законодавством.

4. Кожна Держава-учасниця відмовляє у звільненні від оподаткування стосовно витрат, що є хабарами, які є одним із складових елементів складу злочинів, визнаних такими згідно зі статтями 15 і 16 цієї Конвенції, та, у належних випадках, стосовно інших витрат, зроблених з метою сприяння корупційним діянням.

Стаття 13

Участь суспільства

1. Кожна Держава-учасниця вживає належних заходів, у межах своїх можливостей і згідно з основоположними принципами свого внутрішнього права, для сприяння активній участі окремих осіб і груп за межами державного сектора, таких як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад, у запобіганні корупції й боротьбі з нею та для поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпечного характеру корупції, а також загроз, що створюються нею. Цю участь слід зміцнювати за допомогою таких заходів, як:

- a) посилення прозорості й сприяння залученню населення до процесів прийняття рішень;
- b) забезпечення для населення ефективного доступу до інформації;
- c) проведення заходів щодо інформування населення, які сприяють створенню атмосфери неприйняття корупції, а також реалізація програм державної освіти, у тому числі навчальних програм у школах й університетах;
- d) повага, заохочення та захист свободи пошуку, отримання, опублікування та поширення інформації про корупцію. Можуть установлюватися певні обмеження цієї свободи, але тільки такі обмеження, які передбачені законом і є необхідними:

i) для поваги прав або репутації інших осіб;

ii) для захисту національної безпеки, або публічного порядку, або охорони здоров'я чи моральності населення.

2. Кожна Держава-учасниця вживає належних заходів для забезпечення того, щоб відповідні органи з протидії корупції, про які йдеться в цій Конвенції, були відомі населенню, і забезпечує доступ до таких органів для надання їм повідомлень, у тому числі анонімно, про будь-які випадки, які можуть розглядатись як злочин відповідно до цієї Конвенції.

Стаття 14

Заходи щодо недопущення відмивання коштів

1. Кожна Держава-учасниця:

a) установлює всеосяжний внутрішній режим регулювання й нагляду за діяльністю банків та небанківських фінансових установ, у тому числі фізичних або юридичних осіб, які надають офіційні або неофіційні послуги у зв'язку з переказом коштів або цінностей, а також, у належних випадках, інших органів, які є особливо вразливими стосовно відмивання коштів, у межах своєї компетенції, у цілях недопущення та виявлення всіх форм відмивання коштів, причому такий режим ґрунтується в першу чергу на вимогах стосовно ідентифікації особи клієнта й, у належних випадках, власника-бенефіціара, ведення звітності й надання повідомлень про підозрілі угоди;

b) без шкоди для статті 46 цієї Конвенції, забезпечує здатність адміністративних, регулятивних, правоохоронних та інших органів, які ведуть боротьбу з відмиванням коштів (у тому числі і судових органів, коли це відповідає внутрішньому праву) здійснювати співробітництво й обмін інформацією на національному та міжнародних рівнях, що встановлюються її внутрішнім правом, і з цією метою розглядає питання про створення підрозділу з фінансової розвідки, який буде діяти як національний центр для збирання, аналізу та поширення інформації, що стосується можливих випадків відмивання коштів.

2. Держави-учасниці розглядають питання про застосування практично можливих заходів щодо виявлення переміщення коштів і відповідних оборотних інструментів через їхні кордони й щодо контролю за таким переміщенням за умови дотримання гарантій, спрямованих на забезпечення належного використання інформації, і не створюючи будь-яких перешкод для переміщення законного капіталу. Такі заходи можуть включати вимогу про те, щоб фізичні особи й комерційні підприємства повідомляли про транскордонні перекази значних обсягів готівкових коштів і перекази відповідних оборотних інструментів.

3. Держави-учасниці розглядають питання про застосування належних і практично можливих заходів для встановлення вимог про те, щоб фінансові установи, у тому числі установи з переказу коштів:

a) включали до формулярів для електронного переказу коштів і пов'язаних з ними повідомлень точну й змістовну інформацію про відправника;

b) зберігали таку інформацію по всьому ланцюгу здійснення платежу; та

c) проводили поглиблену перевірку переказів коштів у випадку відсутності повної інформації про одержувача.

4. Під час установлення режиму регулювання й нагляду відповідно до положень цієї статті й без шкоди для будь-якої іншої статті цієї Конвенції Державам-учасницям пропонується керуватися відповідними ініціативами регіональних, міжрегіональних та багатосторонніх організацій, спрямованими проти відмивання коштів.

5. Держави-учасниці прагнуть до розвитку й заохочення глобального, регіонального, субрегіонального та двостороннього співробітництва між судовими та правоохоронними органами, а також органами фінансового регулювання в цілях боротьби з відмиванням коштів.

Глава III

Криміналізація та правоохоронна діяльність

Стаття 15

Підкуп національних державних посадових осіб

Кожна Держава-учасниця вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання кримінально караними наступних діянь, якщо вони вчинені умисно:

a) обіцянка, пропозиція або надання державній посадовій особі, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої посадової особи або іншої фізичної чи юридичної особи,

щоб ця посадова особа вчинила будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій під час виконання своїх службових обов'язків;

б) вимагання або прийняття державною посадовою особою, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої посадової особи чи іншої фізичної або юридичної особи, щоб ця посадова особа вчинила будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій під час виконання своїх посадових обов'язків.

Стаття 16

Підкуп іноземних державних посадових осіб і посадових осіб міжурядових організацій

1. Кожна Держава-учасниця вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами умисно вчинених обіцянки, пропозиції або надання іноземній державній посадовій особі чи посадовій особі міжнародної організації, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої посадової особи чи іншої фізичної або юридичної особи, щоб ця посадова особа вчинила будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій під час виконання своїх посадових обов'язків для одержання або збереження комерційної чи іншої неправомірної переваги у зв'язку з веденням міжнародних справ.

2. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами умисно вчинених вимагання або прийняття іноземною державною посадовою особою чи посадовою особою міжнародної організації, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої посадової особи чи іншої фізичної або юридичної особи, щоб ця посадова особа вчинила будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій під час виконання своїх службових обов'язків.

Стаття 17

Розкрадання, неправомірне привласнення або інше нецільове використання майна державною посадовою особою

Кожна Держава-учасниця вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами умисно вчинених розкрадання, неправомірного привласнення або іншого нецільового використання державною посадовою особою з метою одержання вигоди для самої себе або іншої фізичної чи юридичної особи будь-якого майна, державних або приватних коштів, або цінних паперів, чи будь-якого цінного предмета, що знаходиться у віданні цієї державної посадової особи на підставі її службового становища.

Стаття 18

Зловживання впливом

Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами наступних дій, якщо вони вчинені умисно:

а) обіцянка, пропозиція або надання державній посадовій особі чи будь-якій іншій особі, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги, щоб ця посадова особа чи така інша особа зловживала своїм справжнім або удаваним впливом з метою одержання від адміністрації чи державного органу Держави-учасниці будь-якої неправомірної переваги для ініціатора таких дій чи будь-якої іншої особи;

б) вимагання або прийняття державною посадовою особою чи будь-якою іншою особою, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги для самої себе чи для іншої особи, щоб ця особа чи така інша особа зловживала своїм справжнім або удаваним впливом з метою одержання від адміністрації або державного органу Держави-учасниці будь-якої неправомірної переваги.

Стаття 19

Зловживання службовим становищем

Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочином умисного зловживання службовими повноваженнями або службовим становищем, тобто здійснення будь-якої дії чи утримання від здійснення дій, що є порушенням законодавства, державною посадовою особою під час виконання своїх функцій з метою одержання будь-якої неправомірної вигоди для самої себе чи іншої фізичної або юридичної особи.

Стаття 20

Незаконне збагачення

За умови дотримання своєї конституції та основоположних принципів своєї правової системи кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть

бути необхідними для визнання злочином умисне незаконне збагачення, тобто значне збільшення активів державної посадової особи, яке перевищує її законні доходи і які вона не може раціонально обґрунтувати.

Стаття 21

Підкуп у приватному секторі

Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами умисно вчинених в ході економічної, фінансової або комерційної діяльності наступних діянь:

- a) обіцянка, пропозиція або надання, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги будь-якій особі, яка керує роботою організації приватного сектора або працює, на будь-якій посаді, у такій організації, для такої особи чи іншої особи, щоб ця особа вчинила, порушуючи свої обов'язки, будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій;
- b) вимагання або прийняття, особисто або через посередників, будь-якої неправомірної переваги будь-якою особою, яка керує роботою організації приватного сектора або працює на будь-якій посаді, у такій організації, для такої особи чи іншої особи, щоб ця особа вчинила, порушуючи свої обов'язки, будь-яку дію чи утрималась від вчинення дій.

Стаття 22

Розкрадання майна в приватному секторі

Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочином умисно вчинене в ході економічної, фінансової або комерційної діяльності розкрадання особою, яка керує роботою організації приватного сектора або працює на будь-якій посаді у такій організації будь-якого майна, приватних коштів, або цінних паперів, чи будь-яких інших цінних предметів, які знаходяться у розпорядженні цієї особи на підставі її службового становища.

Стаття 23

Відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом

1. Кожна Держава-учасниця вживає, відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами наступних діянь, які вони вчинені умисно:

- a) i) конверсія або переведення майна, якщо відомо, що таке майно є доходами від злочинів, з метою приховання або маскуванню незаконного походження цього майна або з метою надання допомоги будь-якій особі, що бере участь у вчиненні основного злочину, щоб вона могла ухилитися від відповідальності за свої діяння;
- ii) приховання або маскуванню справжнього характеру, джерела, місцезнаходження, способу розпорядження, переміщення, прав на майно або його приналежність, якщо відомо, що таке майно є доходами одержаними злочинним шляхом;

i) придбання, володіння або використання майна, якщо в момент його отримання відомо, що таке майно одержане злочинним шляхом;

ii) участь, причетність або вступ у зговір з метою вчинення будь-якого зі злочинів, визначених цією статтею, замах на його вчинення, а також підсобництво, підбурювання, сприяння або надання порад під час його вчинення.

b) за умови дотримання основних принципів своєї правової системи:

2. З метою реалізації частини 1 цієї статті:

- a) кожна Держава-учасниця докладает зусиль для реалізації частини 1 цієї статті до найширшого кола предикатних злочинів;
- b) кожна Держава-учасниця включає до числа предикатних злочинів, як мінімум, широке коло злочинів, що визнані такими відповідно до цієї Конвенції;
- c) з метою реалізації викладеного вище пункту "b" предикатні злочини включають злочини, вчинені як у межах, так і поза межами юрисдикції відповідної Держави-учасниці. Однак злочини, вчинені за межами юрисдикції будь-якої Держави-учасниці, є предикатними злочинами тільки за умови, що відповідне діяння визнається злочином відповідно до внутрішнього права держави, в якій воно

вчинене, і визнавалося б злочином відповідно до внутрішнього права Держави-учасниці, в якій імplementована або застосовується ця стаття, якби воно було вчинене в ній;

d) кожна Держава-учасниця подає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй тексти своїх законів, які забезпечують реалізацію положень цієї статті, а також тексти будь-яких подальших змін до таких законів або їхній опис;

e) якщо цього потребують основоположні принципи внутрішнього законодавства Держави-учасниці, то можна передбачити, що злочини, зазначені в частині 1 цієї статті, не стосуються осіб, які вчинили основний злочин.

Стаття 24

Приховування

Без шкоди для положень статті 23 цієї Конвенції кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання будь-якого умисно вчиненого злочину, передбаченого цією Конвенцією, злочином, без участі у вчиненні таких злочинів, приховання або безперервного утримання майна, якщо відповідній особі відомо, що таке майно здобує в результаті будь-якого зі злочинів, що визначений цією Конвенцією.

Стаття 25

Перешкоджання здійсненню правосуддя

Кожна Держава-учасниця вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами наступних діянь, якщо вони вчинені умисно:

a) застосування фізичної сили, погроз або залякування чи обіцянка, пропозиція або надання неправомірної переваги з метою схилення до давання неправдивих показань або втручання в процес давання показань або надання доказів під час провадження у зв'язку з вчиненням злочинів, що визначені цією Конвенцією;

b) застосування фізичної сили, погроз або залякування з метою втручання у виконання службових обов'язків посадовою особою судових або правоохоронних органів під час провадження у зв'язку з вчиненням злочинів, що визначені цією Конвенцією. Ніщо в цьому пункті не завдає шкоди праву держав-учасниць мати законодавство, яке забезпечує захист інших категорій державних посадових осіб.

Стаття 26

Відповідальність юридичних осіб

1. Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які, з урахуванням її принципів права, можуть бути необхідними для встановлення відповідальності юридичних осіб за участь у злочинах, що визначені цією Конвенцією.

2. За умови дотримання принципів права Держави-учасниці відповідальність юридичних осіб може бути кримінальною, цивільно-правовою або адміністративною.

3. Притягнення до такої відповідальності не заперечує кримінальної відповідальності фізичних осіб, які вчинили злочини.

4. Кожна Держава-учасниця, зокрема, забезпечує застосування щодо юридичних осіб, які притягуються до відповідальності відповідно до цієї статті, ефективних, домірних і таких, що здійснюють стримувальний вплив, кримінальних або некримінальних санкцій, у тому числі грошових.

Стаття 27

Участь і замах

1. Кожна Держава-учасниця вживає таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочинами відповідно до свого внутрішнього права, будь-яку участь у злочині, наприклад в якості співника, підсобника або підбурювача, у вчиненні будь-якого злочину, що визначений цією Конвенцією.

2. Кожна Держава-учасниця може вжити таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочином відповідно до свого внутрішнього права будь-який замах на вчинення будь-якого злочину, що визнано таким цією Конвенцією.

3. Кожна Держава-учасниця може вжити таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для визнання злочином відповідно до свого внутрішнього права приготування до вчинення будь-якого злочину, що визнано таким цією Конвенцією.

Стаття 28

Усвідомлення, намір та умисел як елементи злочину

Усвідомлення, намір або умисел, які необхідні як елементи будь-якого злочину, визначеного цією Конвенцією, можуть бути встановлені з об'єктивних фактичних обставин справи.

Стаття 29

Строк давності

Кожна Держава-учасниця, у відповідних випадках, встановлює відповідно до свого внутрішнього права тривалий строк давності для порушення провадження щодо будь-яких злочинів, що визначені цією Конвенцією, і встановлює більш тривалий строк давності або можливість призупинення плинину строку давності в тих випадках, коли особа, підозрювана у вчиненні злочину, ухиляється від правосуддя.

Стаття 30

Переслідування, винесення судового рішення та санкції

1. Кожна Держава-учасниця за вчинення будь-якого злочину, що визначений цією Конвенцією, передбачає застосування таких кримінальних санкцій, які враховують ступінь небезпеки цього злочину.
2. Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб встановити або забезпечити, відповідно до своєї правової системи й конституційних принципів, належну збалансованість між будь-якими імунітетами або привілеями, наданими її державним посадовим особам у зв'язку з виконанням ними своїх функцій, і, можливо, у випадку необхідності, здійснювати ефективно розслідування й кримінальне переслідування та виносити судові рішення у зв'язку зі злочинами, визначеними цією Конвенцією.
3. Кожна Держава-учасниця докладає зусиль для забезпечення використання будь-яких передбачених у її внутрішньому праві дискреційних повноважень, що стосуються кримінального переслідування осіб за злочини, визначені цією Конвенцією, для досягнення максимальної ефективності правоохоронних заходів щодо цих злочинів і з належним урахуванням необхідності запобігти вчиненню таких злочинів.
4. Щодо злочинів, визначених цією Конвенцією, кожна Держава-учасниця вживає відповідних заходів, відповідно до свого внутрішнього права і з належним урахуванням прав захисту, з метою забезпечення того, щоб умови, що встановлюються у зв'язку з рішеннями про звільнення до суду або до прийняття рішення за касаційною скаргою або протестом, брали до уваги необхідність присутності обвинуваченого під час подальшого кримінального провадження.
5. Кожна Держава-учасниця бере до уваги ступінь небезпеки відповідних злочинів під час розгляду питання про можливість дострокового або умовного звільнення осіб, засуджених за такі злочини.
6. Кожна Держава-учасниця такою мірою, якою це відповідає основоположним принципам її правової системи, розглядає можливість встановлення процедур, за допомогою яких державна посадова особа, обвинувачена у вчиненні злочину, визначеного цією Конвенцією, може бути у відповідних випадках усунута з посади, тимчасово відсторонена від виконання службових обов'язків або переведена на іншу посаду відповідним органом, з урахуванням необхідності поваги принципу презумпції невинності.
7. Коли це є обґрунтованим, з урахуванням ступеня небезпеки злочину, кожна Держава-учасниця тією мірою, якою це відповідає основоположним принципам її правової системи, розглядає можливість встановлення процедур для позбавлення на визначений строк, встановлений в її внутрішньому праві, за рішенням суду або за допомогою будь-яких інших належних засобів, осіб, засуджених за злочини, що визначені цією Конвенцією, права:
  - a) займати державну посаду; та
  - b) займати посаду на будь-якому підприємстві, яке цілком або частково перебуває у власності держави.
8. Частина 1 цієї статті не завдає шкоди здійсненню компетентними органами дисциплінарних повноважень щодо державних службовців.
9. Жодне з положень цієї Конвенції, не зачіпає принципу, на підставі якого визначення злочинів, що зазначені у цій Конвенції, та юридичних заперечень, що застосовуються, або інших правових принципів, які визначають правомірність діянь, входить до сфери внутрішнього права кожної Держави-учасниці, та кримінальне переслідування й покарання за такі злочини здійснюються відповідно до цього права.
10. Держави-учасниці докладають зусиль для сприяння реінтеграції до суспільства осіб, засуджених за злочини, визнані такими цією Конвенцією.

Стаття 31

Призупинення операцій (заморожування), арешт і конфіскація

1. Кожна Держава-учасниця вживає, максимальною мірою, можливою в рамках її внутрішньої правової системи, таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення можливої конфіскації:

а) доходів від злочинів, що визначені цією Конвенцією, або майна, вартість якого відповідає вартості таких доходів;

б) майна, обладнання та інших засобів, які використовувались або призначалися для використання під час вчинення злочинів, що визначені цією Конвенцією.

2. Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для забезпечення можливості виявлення, відстеження, заморожування або арешту будь-чого з переліченого в частині 1 цієї статті з метою подальшої конфіскації.

3. Кожна Держава-учасниця вживає, відповідно до її внутрішнього права, таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними для управління компетентними органами замороженим, арештованим або конфіскованим майном, зазначеним у частинах 1 і 2 цієї статті.

4. Якщо такі доходи від злочинів були перетворені, частково або повністю, в інше майно, заходи, зазначені в цій статті, застосовуються до такого майна.

5. Якщо такі доходи від злочинів були долучені до майна, придбаного із законних джерел, то конфіскації, без шкоди для будь-яких повноважень, що стосуються заморожування або арешту, підлягає та частина майна, яка відповідає оціненій вартості долучених доходів.

6. До прибутку або інших вигод, які одержані від доходів, здобутих злочинним шляхом, від майна, в яке були перетворені такі доходи, або від майна, до якого були долучені такі доходи, також застосовуються заходи, зазначені в цій статті, так само й такою самою мірою, як і до доходів, що здобуті злочинним шляхом.

7. Для цілей цієї статті й статті 55 цієї Конвенції кожна Держава-учасниця уповноважує свої суди або інші компетентні органи приймати постанови про надання або арешт банківських, фінансових або комерційних документів. Держава-учасниця не може ухилятися від вжиття заходів відповідно до положень цієї частини, посилаючись на необхідність збереження банківської таємниці.

8. Держави-учасниці можуть розглянути можливість встановлення вимоги про те, щоб особа, яка вчинила злочин, довела законне походження таких удаваних доходів від злочину або іншого майна, що підлягає конфіскації, тією мірою, якою така вимога відповідає основоположним принципам їхнього внутрішнього права й характеру судового або іншого розгляду.

9. Положення цієї статті не тлумачаться так, щоб завдавати шкоду правам добросовісних третіх осіб.

10. Ніщо, що містить ця стаття, не зачіпає принципу, на підставі якого заходи, про які в ній ідеться, визначаються і вживаються відповідно до положень внутрішнього права Держави-учасниці й за умови їхнього дотримання.

Стаття 32

Захист свідків, експертів і потерпілих

1. Кожна Держава-учасниця вживає належних заходів, відповідно до своєї внутрішньої правової системи та в межах своїх можливостей, для забезпечення ефективного захисту від ймовірної помсти або залякування свідків та експертів, які свідчать у справах за злочинами, що визначені цією Конвенцією, та, у відповідних випадках, щодо їхніх родичів та інших близьких їм осіб.

2. Заходи, передбачені частиною 1 цієї статті, без шкоди для прав обвинуваченого, у тому числі для права на належний розгляд справи, можуть включати:

а) встановлення процедур для фізичного захисту таких осіб, наприклад, - тією мірою, якою це необхідно й практично можливо, - для їхнього переселення в інше місце, і прийняття таких положень, які дозволяють, у відповідних випадках, не розголошувати інформацію, що стосується особи та місцезнаходження таких осіб, або встановлюють обмеження щодо такого розголошення інформації;

б) прийняття правил доведення, які дозволяють свідкам та експертам свідчити в такий спосіб, який забезпечує безпеку таких осіб, наприклад, дозвіл свідчити за допомогою засобів зв'язку, таких як відеозв'язок або інші відповідні засоби.

3. Держави-учасниці розглядають можливість укладання з іншими державами договорів або домовленостей про переселення осіб, зазначених у частині 1 цієї статті.

4. Положення цієї статті застосовуються також до потерпілих тією мірою, якою вони є свідками.

5. Кожна Держава-учасниця створює, за умови дотримання свого внутрішнього права, можливості для викладу й розгляду думок і побоювань потерпілих на відповідних стадіях кримінального провадження стосовно осіб, які вчинили злочини, так, щоб це не завдало шкоди правам захисту.

Стаття 33

Захист осіб, які повідомляють інформацію

Кожна Держава-учасниця розглядає можливість включення до своєї внутрішньої правової системи належних заходів для забезпечення захисту будь-яких осіб, які добросовісно й на обґрунтованих підставах повідомляють компетентним органам про будь-які факти, пов'язані зі злочинами, передбаченими цією Конвенцією, від будь-якого несправедливого поводження.

Стаття 34

Наслідки корупційних діянь

З належним урахуванням добросовісно набутих прав третіх осіб кожна Держава-учасниця вживає заходів, відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, щоб врегулювати питання про наслідки корупції. У цьому контексті Держави-учасниці можуть розглядати корупцію як фактор, що має значення в провадженні про анулювання або розірвання контрактів, або відкликання концесій або інших аналогічних інструментів, або вжиття заходів для виправлення становища, яке склалося.

Стаття 35

Компенсація шкоди

Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, відповідно до принципів її внутрішнього права, для забезпечення того, щоб юридична або фізична особа, яка зазнала шкоди в результаті будь-якого корупційного діяння, мала право порушити провадження щодо осіб, які несуть відповідальність за цю шкоду, з метою одержання компенсації.

Стаття 36

Спеціалізовані органи

Кожна Держава-учасниця забезпечує, відповідно до основоположних принципів своєї правової системи, наявність органу чи органів або осіб, які спеціалізуються на боротьбі з корупцією за допомогою правоохоронних заходів. Такому органу чи органам забезпечується необхідна самостійність, відповідно до основоположних принципів правової системи Держави-учасниці, щоб вони могли виконувати свої функції ефективно й без будь-якого неналежного впливу. Такі особи або працівники такого органу або органів повинні мати відповідну кваліфікацію та ресурси для виконання покладених на них завдань.

Стаття 37

Співробітництво з правоохоронними органами

1. Кожна Держава-учасниця вживає відповідних заходів для заохочення осіб, які беруть чи брали участь у вчиненні будь-якого злочину, визначеного цією Конвенцією, до надання інформації, корисної для компетентних органів з метою розслідування й доказування, а також до надання фактичної конкретної допомоги компетентним органам, яка може сприяти позбавленню злочинців доходів, здобутих злочинним шляхом, і вжиттю заходів для повернення таких доходів.
2. Кожна Держава-учасниця розглядає питання про те, щоб передбачити можливість пом'якшення, у відповідних випадках, покарання обвинувачуваної особи, яка суттєвим чином співпрацює в розслідуванні або кримінальному переслідуванні у зв'язку з будь-яким злочином, визначеним цією Конвенцією.
3. Кожна Держава-учасниця розглядає питання про те, щоб передбачити можливість, відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, надання імунітету від кримінального переслідування особі, яка суттєвим чином співпрацює в розслідуванні або кримінальному переслідуванні у зв'язку з будь-яким злочином, визначеним цією Конвенцією.
4. Захист таких осіб, *mutatis mutandis*, здійснюється в порядку, передбаченому статтею 32 цієї Конвенції.
5. У випадках, коли особа, яка згадується в частині 1 цієї статті, перебуває в одній Державі-учасниці, але може суттєвим чином співпрацювати з компетентними органами іншої Держави-учасниці, заінтересовані Держави-учасниці можуть розглянути можливість укладання договорів або домовленостей, відповідно до свого внутрішнього права, стосовно можливого надання іншими Державами-учасницями такій особі режиму, зазначеного в частинах 2 і 3 цієї статті.

Стаття 38

Співробітництво між національними органами

Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для заохочення, відповідно до її внутрішнього права, співробітництва між, з одного боку, її державними органами, а також державними посадовими особами та, з іншого боку, своїми органами, відповідальними за

розслідування та переслідування у зв'язку з кримінальними злочинами. Таке співробітництво може включати:

- а) надання таким відповідальним органам з власної ініціативи інформації, якщо є обґрунтовані підстави вважати, що був вчинений будь-який зі злочинів, визначених статтями 15, 21 та 23 цієї Конвенції; або
- б) надання таким відповідальним органам, на відповідний запит, усієї необхідної інформації.

Стаття 39

Співробітництво між національними органами та приватним сектором

1. Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для заохочення, відповідно до її внутрішнього права, співробітництва між національними слідчими органами й органами прокуратури та організаціями приватного сектора, зокрема фінансовими установами, з питань вчинення злочинів, визначених цією Конвенцією.
2. Кожна Держава-учасниця розглядає питання про те, щоб заохочувати своїх громадян та інших осіб, які зазвичай проживають на її території, повідомляти національним слідчим органам й органам прокуратури про вчинення будь-якого злочину, визначеного цією Конвенцією.

Стаття 40

Банківська таємниця

Кожна Держава-учасниця забезпечує, у випадку внутрішніх кримінальних розслідувань у справах за злочинами, що визнані такими цією Конвенцією, наявність у рамках внутрішньої правової системи належних механізмів для подолання перешкод, які можуть виникнути в результаті застосування законодавства про банківську таємницю.

Стаття 41

Відомості про судимість

Кожна Держава-учасниця може вживати таких законодавчих або інших заходів, які можуть бути необхідними для обліку, на умовах і в цілях, які вона вважатиме необхідними, будь-якого раніше винесеного в іншій державі обвинувального вироку стосовно особи, яка підозрюється у вчиненні злочину, що розслідується, для використання такої інформації під час кримінального провадження у справі за злочинном, визнаним таким цією Конвенцією.

Стаття 42

Юрисдикція

1. Кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними для встановлення своєї юрисдикції щодо злочинів, визначених цією Конвенцією, коли:
  - а) злочин вчинено на території цієї Держави-учасниці;
  - б) злочин вчинено на борту судна, яке знаходилось під прапором цієї Держави-учасниці в момент вчинення злочину, або повітряного судна, яке зареєстровано відповідно до законодавства цієї Держави-учасниці на такий момент.
2. За умови дотримання статті 4 цієї Конвенції Держава-учасниця може встановити свою юрисдикцію щодо будь-якого злочину, якщо:
  - а) злочин вчинено проти громадянина цієї Держави-учасниці; або
  - б) злочин вчинено громадянином цієї Держави-учасниці чи особою без громадянства, яка зазвичай проживає на її території; або
  - в) злочин є одним із злочинів, визначених пунктом 1(б)(ii) статті 23 цієї Конвенції, і за межами її території з метою вчинення будь-якого злочину, визнаного таким відповідно до пункту 1(а)(i) або (ii) або (б)(i) статті 23 цієї Конвенції, на її території; або
  - г) злочин вчинено проти цієї Держави-учасниці.
3. Для цілей статті 44 цієї Конвенції кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, для встановлення своєї юрисдикції щодо злочинів, визначених цією Конвенцією, коли особа, яка підозрюється у вчиненні злочину, перебуває на її території та вона не видає такої особи лише на тій підставі, що вона є одним з її громадян.
4. Кожна Держава-учасниця може також вжити заходів, які можуть бути необхідними для встановлення своєї юрисдикції щодо злочинів, визначених цією Конвенцією, коли особа, підозрювана у вчиненні злочину, перебуває на її території та вона не видає її.
5. Якщо Держава-учасниця, яка здійснює юрисдикцію відповідно до частини 1 або 2 цієї статті, одержує повідомлення або іншим чином дізнається про те, що будь-які інші Держави-учасниці проводять розслідування, кримінальне переслідування або судовий розгляд у зв'язку з тим самим

діянням, компетентні органи цих Держав-учасниць проводять, у відповідних випадках, консультації один з одним з метою координації своїх дій.

6. Без шкоди для норм загального міжнародного права ця Конвенція не виключає існування будь-якої кримінальної юрисдикції, встановленої Державою-учасницею відповідно до свого внутрішнього права.

Глава IV

Міжнародне співробітництво

Стаття 43

Міжнародне співробітництво

1. Держави-учасниці співпрацюють в кримінально-правових питаннях відповідно до статей 44 - 50 цієї Конвенції. Коли це доцільно й відповідає їхній внутрішній правовій системі, Держави-учасниці розглядають можливість надання одна одній сприяння в розслідуванні та провадженні з цивільно-правових та адміністративних питань, пов'язаних з корупцією.

2. Якщо щодо питань міжнародного співробітництва необхідним є дотримання принципу обопільного визнання відповідного діяння злочином, цей принцип вважається дотриманим незалежно від того, чи включає законодавство запитуваної Держави-учасниці відповідне діяння до тієї самої категорії злочинів або чи описує вона його за допомогою таких самих термінів, як запитує Держава-учасниця, якщо діяння, що становить склад злочину, у зв'язку з яким запитується допомога, вважається кримінально караним відповідно до законодавства обох Держав-учасниць.

Стаття 44

Видача

1. Ця стаття застосовується до злочинів, визначених цією Конвенцією, якщо особа, щодо якої робиться запит про видачу, перебуває на території запитуваної Держави-учасниці, за умови, що діяння, у зв'язку з яким зроблено запит про видачу, є кримінально караним відповідно до внутрішнього права як запитуючої Держави-учасниці, так і запитуваної Держави-учасниці.

2. Незважаючи на положення пункту 1 цієї статті, Держава-учасниця, законодавство якої допускає це, може дозволити видачу будь-якої особи у зв'язку з будь-яким із злочинів, визначених цією Конвенцією, які не є кримінально караними відповідно до її внутрішнього права.

3. Якщо запит про видачу стосується кількох окремих злочинів, принаймні один з яких тягне видачу відповідно до цієї статті, а інші не тягнуть за собою видачі з причини строку покарання за них, але є діяннями, які визначені цією Конвенцією злочинними, запитувана Держава-учасниця може застосувати цю статтю також до цих злочинів.

4. Кожний із злочинів, до яких застосовується ця стаття, вважається включеним до будь-якого існуючого між Державами-учасницями договору про видачу як злочин, що тягне видачу. Держави-учасниці зобов'язуються включати такі злочини як злочини, що тягнуть видачу, до будь-якого договору про видачу, який буде укладено між ними. Якщо Держава-учасниця використовує цю Конвенцію як підставу для видачі правопорушників, коли це дозволено її законодавством, вона не вважає будь-який із злочинів, визначених цією Конвенцією, політичним злочином.

5. Якщо Держава-учасниця, яка обумовлює видачу наявністю договору, одержує запит про видачу від іншої Держави-учасниці, з якою вона не має договору про видачу, вона може розглядати цю Конвенцію як правову підставу для видачі у зв'язку з будь-яким злочином, до якого застосовується ця стаття.

6. Держава-учасниця, яка обумовлює видачу наявністю договору:

а) під час здачі на зберігання своєї ратифікаційної грамоти або документа про прийняття або затвердження цієї Конвенції або приєднання до неї повідомляє Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй про те, чи буде вона використовувати цю Конвенцію як правову підставу для співробітництва з питань видачі з іншими Державами-учасницями цієї Конвенції; та

б) якщо вона не використовує цю Конвенцію як правову підставу для співробітництва з питань видачі, докладє зусиль, у разі можливості, до укладання договорів про видачу з іншими Державами-учасницями цієї Конвенції з метою застосування цієї статті.

7. Держави-учасниці, які не обумовлюють видачу наявністю договору, у відносинах між собою визнають злочини, до яких застосовується ця стаття, злочинами, що тягнуть видачу.

8. Видача здійснюється відповідно до законодавства запитуючої Держави-учасниці, або застосовуванням договорам про видачу, у тому числі враховуючи мінімальний строк покарання, необхідний для видачі, та підстави, на яких запитувана Держава-учасниця може відмовити у видачі.

9. Щодо будь-якого злочину, до якого застосовується ця стаття, Держави-учасниці, за умови дотримання свого внутрішнього права, докладають зусиль для прискорення процедури видачі та спрощення процедури надання доказів.
10. За умови дотримання положень свого внутрішнього права та своїх договорів про видачу запитувана Держава-учасниця, переконавшись у тому, що обставини потребують цього і мають невідкладний характер, та на прохання запитуючої Держави-учасниці, може взяти під варту особу, яка перебуває на її території та про видачу якої зроблено запит, або вжити інших відповідних заходів для забезпечення її присутності під час провадження у справі про видачу.
11. Держава-учасниця, на території якої перебуває особа, яка підозрюється у вчиненні злочину, якщо вона не видає таку особу у зв'язку зі злочином, до якого застосовується ця стаття, лише на тій підставі, що вона є її громадянином, зобов'язана, на прохання запитуючої Держави-учасниці, передати справу без невиправданих зволікань своїм компетентним органам з метою переслідування. Ці органи приймають рішення й здійснюють провадження у такий самий спосіб, як і у випадку вчинення будь-якого іншого тяжкого злочину відповідно до внутрішнього права цієї Держави-учасниці. Заінтересовані Держави-учасниці співпрацюють одна з одною, зокрема з питань процедури і доказування, для забезпечення ефективності такого переслідування.
12. Якщо Держава-учасниця відповідно до її внутрішнього права може видавати або іншим чином передавати одного зі своїх громадян тільки за умови, що ця особа буде повернута до цієї Держави-учасниці для відбування покарання, призначеного в результаті судового розгляду, у зв'язку з якими запитувалася видача або передача цієї особи, і ця Держава-учасниця й запитувана Держава-учасниця погодилися з таким порядком та іншими відповідними умовами, така умовна видача або передача є достатньою для виконання зобов'язання, встановленого в частині 11 цієї статті.
13. Якщо у видачі, яка запитується з метою виконання вироку, відмовлено, оскільки особа яка розшукується є громадянином запитуваної Держави-учасниці, запитувана Держава-учасниця, якщо це допускає її внутрішнє право і якщо це відповідає вимогам такого права, на прохання запитуючої Держави-учасниці розглядає питання про виконання вироку, винесеного відповідно до законодавства запитуючої Держави-учасниці, або виконання частини вироку.
14. Будь-якій особі, щодо якої здійснюється провадження у зв'язку з будь-яким злочиним, до якого застосовується ця стаття, гарантується справедливе поводження на всіх стадіях провадження, у тому числі здійснення всіх прав і гарантій, передбачених внутрішнім правом Держави-учасниці, на території якої перебуває ця особа.
15. Ніщо в цій Конвенції не тлумачиться як таке, що встановлює зобов'язання видачі, якщо у запитуваної Держави-учасниці є суттєві підстави вважати, що запит про видачу має на меті переслідування або покарання особи за ознакою статі, раси, віросповідання, громадянства, етнічного походження або політичних переконань або, що задоволення цього запиту завдало б шкоди становищу цієї особи з будь-якої іншої причини.
16. Держави-учасниці не можуть відмовляти у виконанні запиту про видачу лише на тій підставі, що злочин вважається пов'язаним з податковими питаннями.
17. Перед тим як відмовити у видачі запитувана Держава-учасниця, у відповідних випадках, проводить консультації з запитуючою Державою-учасницею з метою надання їй достатньої можливості для викладення її думки й надання інформації, що стосується викладених в її запиті фактів.
18. Держави-учасниці докладають зусиль для укладання двосторонніх й багатосторонніх договорів або досягнення домовленостей з метою здійснення або підвищення ефективності видачі.

Стаття 45

Передача засуджених осіб

Держави-учасниці можуть розглядати можливість укладання двосторонніх чи багатосторонніх договорів або досягнення домовленостей про передачу осіб, засуджених до тюремного ув'язнення або інших видів позбавлення волі за злочини, визначені цією Конвенцією, для відбування покарання на їхній території.

Стаття 46

Взаємна правова допомога

1. Держави-учасниці надають одна одній найширшу взаємну правову допомогу в розслідуванні, кримінальному переслідуванні та судовому розгляді справ за злочинами, визначеними цією Конвенцією.
2. Взаємна правова допомога надається в максимально можливому обсязі на підставі відповідних законів, міжнародних договорів, договорів та домовленостей запитуваної Держави-учасниці, для

розслідування, кримінального переслідування та судового розгляду справ за злочинами, за вчинення яких в запитуючій Державі-учасниці може бути притягнута до відповідальності юридична особа відповідно до статті 26 цієї Конвенції.

3. Взаємна правова допомога, що надається відповідно до цієї статті, може запитуватися для будь-якої з таких цілей:

- a) одержання показань свідків або заяв окремих осіб;
- b) вручення судових документів;
- c) проведення обшуку й накладення арешту, а також заморожування;
- d) огляд об'єктів та місць;
- e) надання інформації, речових доказів та висновків експертів;
- f) надання оригіналів або засвідчених копій відповідних документів та матеріалів, у тому числі урядових, банківських, фінансових, корпоративних або комерційних документів;
- g) виявлення та відстеження доходів від кримінальної діяльності, майна, засобів вчинення злочинів або інших предметів з метою доказування;
- h) сприяння добровільній явці відповідних осіб до органів запитуючої Держави-учасниці;
- i) надання будь-якого іншого виду допомоги, який не суперечить законодавству запитуваної Держави-учасниці;
- j) виявлення, заморожування та відстеження доходів від злочинів відповідно до положень глави V цієї Конвенції;
- k) вилучення активів відповідно до положень глави V цієї Конвенції.

4. Без шкоди для внутрішнього права компетентні органи Держави-учасниці можуть без попереднього запиту передавати інформацію, що стосується кримінальних справ, компетентному органу іншої Держави-учасниці в тих випадках, коли вони вважають, що така інформація може надати допомогу цьому органу в здійсненні або успішному завершенні розслідування та кримінального переслідування або може привести до складання цією Державою-учасницею запиту відповідно до цієї Конвенції.

5. Передача інформації відповідно до частини 4 цієї статті здійснюється без шкоди для розслідування та кримінального провадження в державі, компетентні органи якої надають інформацію. Компетентні органи, що одержують інформацію, виконують прохання про збереження конфіденційності цієї інформації, навіть тимчасово, або про обмеження щодо її використання. Це, однак, не перешкоджає Державі-учасниці, що одержує інформацію, розкрити під час провадження ту інформацію, яка виправдовує обвинуваченого. У такому випадку до розкриття інформації Державою-учасницею, що одержує інформацію, повідомляє Державі-учасниці, що надає інформацію, та, на прохання, проводить консультації з Державою-учасницею, що надає інформацію. Якщо у виняткових випадках попереднє повідомлення неможливе, то Державою-учасницею, що одержує інформацію, має невідкладно повідомити про таке розкриття Державі-учасниці, що надає інформацію.

6. Положення цієї статті не зачіпають зобов'язань за будь-яким договором, двостороннім чи багатостороннім, який регулює чи регулюватиме, цілком або частково, взаємну правову допомогу.

7. Частини 9 - 29 цієї статті застосовуються до запитів, надісланих на підставі цієї статті, якщо відповідні Держави-учасниці не зв'язані будь-яким договором про взаємну правову допомогу. Якщо ці Держави-учасниці зв'язані таким договором, то застосовуються відповідні положення цього договору, якщо тільки Держави-учасниці не погоджуються застосовувати замість них частини 9 - 29 цієї статті. Державам-учасницям переконливо пропонується застосовувати ці положення, якщо це сприяє співробітництву.

8. Держави-учасниці не відмовляють у наданні взаємної правової допомоги відповідно до цієї статті на підставі банківської таємниці.

9. а) Запитувана Державою-учасницею, відповідаючи на запит про надання допомоги на підставі цієї статті за відсутності обопільного визнання відповідного діяння злочином, бере до уваги цілі цієї Конвенції, зазначені в статті 1;

б) Держави-учасниці можуть відмовити в наданні допомоги відповідно до цієї статті на підставі відсутності обопільного визнання відповідного діяння злочином. Разом з тим, запитувана Державою-учасницею надає, якщо це відповідає основним концепціям її правової системи, допомогу і, якщо така допомога не пов'язана з примусовими заходами. У такій допомозі може бути відмовлено, якщо запити пов'язані з питаннями незначного характеру або питаннями, у зв'язку з якими запитуване співробітництво або допомога можуть бути забезпечені відповідно до інших положень цієї Конвенції;

с) кожна Держава-учасниця може розглядати можливість вжиття таких заходів, які можуть бути необхідними для того, щоб вона була в змозі надати допомогу в більшому обсязі на підставі цієї статті за відсутності обопільного визнання відповідного діяння злочином.

10. Особа, яка перебуває під вартою або відбуває покарання у вигляді позбавлення волі на території однієї Держави-учасниці та присутність якої в іншій Державі-учасниці є необхідною для встановлення особи, свідчення або надання іншої допомоги в одержанні доказів для розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду у справі за злочинами, визначеними цією Конвенцією, може бути передана якщо дотримані наступні умови:

- а) ця особа добровільно на це погоджується;
- б) компетентні органи обох Держав-учасниць погодились на відповідні умови.

11. Для цілей частини 10 цієї статті:

- а) Держава-учасниця, якій передається особа, має право й зобов'язана утримувати передану особу під вартою, якщо тільки Держава-учасниця, що передала цю особу, не просить про інше або не дозволить інше;
- б) Держава учасниця, якій передається особа, негайно виконує своє зобов'язання повернути цю особу для утримання під вартою Державі-учасниці, що передала цю особу, як це було погоджено раніше або як це було іншим чином погоджено компетентними органами обох Держав-учасниць;
- с) Держава-учасниця, якій передається особа, не вимагає від Держави-учасниці, яка передала цю особу, застосування процедури видачі для її повернення;
- д) переданій особі строк утримання під вартою в Державі-учасниці, яка її передала, зараховується в строк покарання, який вона відбуває в державі, до якої її передали.

12. Без згоди Держави-учасниці, яка відповідно до частин 10 і 11 цієї статті повинна передати будь-яку особу, ця особа, незалежно від її громадянства, не підлягає кримінальному переслідуванню, взяттю під варту, покаранню або будь-якому іншому обмеженню її особистої свободи на території держави, якій вона передається, у зв'язку з діяльністю, бездіяльністю або вироком, які передували її виїзду з території держави, що передала цю особу.

13. Кожна Держава-учасниця призначає центральний орган, зобов'язаний та уповноважений одержувати запити про надання взаємної правової допомоги та виконувати їх, або пересилати для виконання компетентним органам. Якщо в Державі-учасниці є спеціальний регіон або територія з окремою системою надання взаємної правової допомоги, вона може призначити окремий центральний орган, який виконуватиме таку функцію щодо цього регіону або території. Центральні органи забезпечують оперативне й відповідне виконання або пересилання одержаних запитів. Якщо центральний орган пересилає звернення для виконання компетентному органу, він сприяє оперативному й відповідному виконанню цього запиту. Під час здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття або затвердження цієї Конвенції або приєднання до неї кожна Держава-учасниця повідомляє Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй про центральний орган, призначений нею з цією метою. Запит про надання взаємної правової допомоги та будь-які повідомлення, що їх стосуються, надсилаються центральним органам, призначеним Державою-учасницею. Ця вимога не заперечує право Держави-учасниці вимагати, щоб такі запити та повідомлення надсилалися їй дипломатичними каналами та, у термінових випадках, якщо Держави-учасниці домовилися про це, і якщо це можливо, через Міжнародну організацію кримінальної поліції.

14. Запити надсилаються в письмовій формі або, коли це можливо, за допомогою будь-яких засобів, що надають можливість відтворити письмовий запис, мовою, прийнятною для запитуваної Держави-учасниці, за умов, що дозволяють цій Державі-учасниці встановити автентичність. Під час здачі на зберігання ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження цієї Конвенції або приєднання до неї Генеральному секретарю Організації Об'єднаних Націй повідомляється про мову або мови, прийнятні для кожної Держави-учасниці. У термінових випадках і якщо це погоджено Державами-учасницями, запити можуть бути зроблені в усній формі, однак вони мають негайно підтверджуватися в письмово.

15. У запиті про надання взаємної правової допомоги має бути зазначена:

- а) назва запитуючого органу;
- б) суть справи та характер розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду, яких стосується запит, а також назва й функція органу, що здійснює це розслідування, кримінальне переслідування або судовий розгляд;
- с) короткий виклад відповідних фактів, за виключенням прохань про вручення судових документів;

- d) опис запитуваної допомоги та детальна інформація про будь-яку конкретну процедуру, дотримання якої хотіла б забезпечити запитуюча Держава-учасниця;
- e) по можливості, дані про особу, її місцезнаходження та громадянство; та
- f) мета запитуваних доказів, інформації або заходів.
16. Запитувана Держава-учасниця може запитати додаткову інформацію, якщо ця інформація є необхідною для виконання запиту відповідно до її внутрішнього права або якщо ця інформація може полегшити виконання такого запиту.
17. Запит виконується відповідно до внутрішнього права запитуваної Держави-учасниці і, по можливості, згідно із зазначеними в проханні процедурами.
18. Тією мірою, якою це можливо й відповідає основоположним принципам внутрішнього права, якщо будь-яка особа знаходиться на території Держави-учасниці й повинна бути заслухана як свідок або експерт судовими органами іншої Держави-учасниці, перша Держава-учасниця може, на прохання другої Держави-учасниці, дозволити проведення слухання за допомогою відеозв'язку, якщо особиста присутність відповідної особи на території запитуючої Держави-учасниці неможлива чи небажана. Держави-учасниці можуть домовитися про те, що слухання проводитиметься судовим органом запитуючої Держави-учасниці у присутності представників судового органу запитуваної Держави-учасниці.
19. Запитуюча Держава-учасниця не передає й не використовує інформацію або свідчення, надані запитуваною Державою-учасницею, для здійснення розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду, іншого, ніж те (той), яке (який) зазначено в проханні, без попередньої згоди на це запитуваної Держави-учасниці. Жодне з положень цього пункту не перешкоджає запитуючій Державі-учасниці розкривати в ході провадження ту інформацію або докази, які виправдовують обвинуваченого. У цьому випадку до розкриття інформації або доказів запитуюча Держава-учасниця повідомляє запитувану Державу-учасницю та, якщо одержано таке прохання, проводить консультації із запитуваною Державою-учасницею. Якщо, у виняткових випадках, завчасне повідомлення неможливе, то запитувана Держава-учасниця негайно повідомляє про таке розкриття запитуваної держави-учасниці.
20. Запитуюча Держава-учасниця може вимагати, щоб запитувана Держава-учасниця зберігала конфіденційність запиту, за винятком того, що необхідне для виконання самого запиту. Якщо запитувана Держава-учасниця не може виконати вимоги про конфіденційність, вона негайно повідомляє про це запитуючій Державі-учасниці.
21. У взаємній правовій допомозі може бути відмовлено:
- a) якщо запит не був поданий відповідно до положень цієї статті;
- b) якщо запитувана Держава-учасниця вважає, що виконання запиту може завдати шкоди її суверенітету, безпеці, публічному порядку або іншим життєво важливим інтересам;
- c) якщо внутрішнє право запитуваної Держави-учасниці забороняє її органам здійснювати запитувані заходи щодо будь-якого аналогічного злочину, якби такий злочин був предметом розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду в межах її юрисдикції;
- d) якщо виконання запиту суперечило б правовій системі запитуваної Держави-учасниці щодо питань взаємної правової допомоги.
22. Держави-учасниці не можуть відмовляти у виконанні запиту про взаємну правову допомогу лише на тій підставі, що злочин пов'язаний з податковими питаннями.
23. Будь-яка відмова в наданні взаємної правової допомоги мотивується.
24. Запитувана Держава-учасниця виконує запит про надання взаємної правової допомоги в можливо короткі строки та, наскільки це можливо, цілком враховує будь-які кінцеві строки, які запропоновані запитуючою Державою-учасницею і які мотивовані, бажано в самому проханні. Держава-учасниця, може звертатися з обґрунтованими запитом про надання інформації про статус і хід здійснення заходів, яких вживає запитувана Держава-учасниця для задоволення її запиту. Запитувана Держава-учасниця відповідає на обґрунтовані запити запитуючої Держави-учасниці щодо статусу запиту і ходу його виконання. Запитуюча Держава-учасниця оперативно повідомляє запитувану Державу-учасницю про те, що необхідності в запитуваній допомозі вже немає.
25. Надання взаємної правової допомоги може бути відстрочене запитуючою Державою-учасницею на підставі, перешкоджання розслідуванню, кримінальному переслідуванню або судовому розгляду.
26. Перед відмовою у виконанні запиту відповідно до частини 21 цієї статті або відстрочки її виконання відповідно до частини 25 цієї статті запитувана Держава-учасниця проводить консультації з запитуючою Державою-учасницею для того, щоб визначити, чи може бути допомога надана в такі

строки й на таких умовах, які запитувана Держава-учасниця вважає необхідними. Якщо запитуюча Держава-учасниця приймає допомогу на таких умовах, то вона дотримується цих умов.

27. Без шкоди для застосування частини 12 цієї статті свідок, експерт чи інша особа, яка, на прохання запитуючої Держави-учасниці погоджується свідчити в ході провадження або надавати допомогу в ході розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду на території запитуючої Держави-учасниці не підлягає кримінальному переслідуванню, взяттю під варту, покаранню або будь-якому іншому обмеженню власної свободи на цій території у зв'язку з діяльністю, бездіяльністю або засудженням, які стосуються періоду до вибуття з території запитуваної Держави-учасниці. Дія такої гарантії особистої безпеки припиняється, якщо свідок, експерт або інша особа протягом п'ятнадцяти послідовних днів або протягом будь-якого погодженого між Державами-учасницями строку, починаючи з дати, коли такій особі було офіційно повідомлено про те, що її присутності вже не вимагають судові органи, мала можливість залишити територію запитуючої Держави-учасниці, але добровільно залишилося на цій території або, залишивши її, повернулася назад за власною волею.

28. Звичайні витрати, пов'язані з виконанням запиту, покриваються запитуючою Державою-учасницею, якщо заінтересовані Держави-учасниці не домовилися про інше. Якщо виконання запиту вимагає чи буде вимагати суттєвих або надзвичайних витрат, до Держави-учасниці проводять консультації з метою визначення умов, на яких буде виконано запит, а також порядку покриття витрат.

29. Запитувана Держава-учасниця:

а) надає запитуючій Державі-учасниці копії урядових матеріалів, документів або інформацію, які в неї є та які відповідно до її законодавства відкриті для публічного доступу;

б) може на власний розсуд надавати запитуючій Державі-учасниці цілком або частково або з дотриманням таких умов, які вона вважає необхідними, копії будь-яких урядових матеріалів, документів або інформації, які в неї є та які відповідно до її законодавства закриті для публічного доступу.

30. Держави-учасниці розглядають, за необхідності, можливість укладання двосторонніх чи багатосторонніх договорів або досягнення домовленостей, які відповідали б цілям цієї статті, забезпечували б її дію на практиці і зміцнювали б її положення.

Стаття 47

Передача кримінального провадження

Держави-учасниці розглядають можливість взаємної передачі провадження з метою кримінального переслідування у зв'язку зі злочином, визначеним цією Конвенцією, у випадках, коли така передача відповідає інтересам здійснення правосуддя, зокрема, у випадках, коли зачіпаються кілька юрисдикцій, з метою об'єднання кримінальних справ.

Стаття 48

Співробітництво між правоохоронними органами

1. Держави-учасниці тісно співпрацюють одна з одною, діючи відповідно до своїх внутрішніх правових та адміністративних систем, з метою підвищення ефективності правоохоронних заходів для боротьби зі злочинами, визначеними цією Конвенцією. Держави-учасниці, зокрема, вживають ефективних заходів, спрямованих на:

а) зміцнення або, в разі необхідності, встановлення каналів зв'язку між їхніми компетентними органами, установами та службами для забезпечення безпечного і швидкого обміну інформацією про всі аспекти злочинів, що визначені цією Конвенцією, у тому числі, якщо заінтересовані Держави-учасниці будуть вважати це за необхідне, зв'язки з іншими видами злочинної діяльності;

б) співробітництво з іншими Державами-учасницями в проведенні розслідувань справ за злочинами,

i) місцезнаходження та діяльності осіб, що підозрюються в участі у таких злочинах, або місцезнаходження інших причетних осіб;

ii) переміщення доходів або майна здобутих злочинним шляхом;

iii) переміщення майна, знаряддя або інших засобів, які використовувалися або призначалися для використання під час вчинення злочинів;

визначеними цією Конвенцією, з метою виявлення:

- c) надання, у відповідних випадках, необхідних предметів або необхідної кількості речовин з метою проведення експертизи або розслідування;
- d) обмін, у відповідних випадках, з іншими Державами-учасницями інформацією про конкретні засоби й методи, що застосовуються для вчинення злочинів, визначених цією Конвенцією, у тому числі, використання підроблених посвідчень особи, фальшивих, змінених або підроблених документів та інших засобів для приховання діяльності;
- e) сприяння ефективній координації між їхніми компетентними органами, установами та службами й заохочення обміну співробітниками та іншими експертами, у тому числі, за умови укладання заінтересованими Державами-учасницями двосторонніх договорів або досягнення домовленостей, відрядження співробітників зі зв'язків;
- f) обмін інформацією та координація адміністративних та інших заходів, що вживаються у відповідних випадках з метою своєчасного виявлення злочинів, визначених цією Конвенцією.

2. З метою практичного застосування цієї Конвенції Держави-учасниці розглядають можливість укладання двосторонніх чи багатосторонніх договорів або досягнення домовленостей про безпосереднє співробітництво між їхніми правоохоронними органами, а в тих випадках, коли такі договори або домовленості вже є, внесення змін до них. За відсутності таких договорів або домовленостей між заінтересованими Державами-учасницями, Держави-учасниці можуть розглядати цю Конвенцію як підставу для взаємного співробітництва між правоохоронними органами у справах щодо злочинів, які визначені цією Конвенцією. У відповідних випадках Держави-учасниці повною мірою використовують договори або домовленості, у тому числі механізми міжнародних і регіональних організацій, для розширення співробітництва між своїми правоохоронними органами.

3. Держави-учасниці докладають зусиль для співробітництва, у межах своїх можливостей, з метою протидії визначеним цією Конвенцією злочинам, що вчиняються з використанням сучасних технологій.

Стаття 49

Спільні розслідування

Держави-учасниці розглядають можливість укладання двосторонніх і багатосторонніх договорів і досягнення домовленостей, на підставі яких у зв'язку зі справами, що є предметом розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду в одній чи кількох державах, заінтересовані компетентні органи можуть створювати спільні слідчі групи. За відсутності таких договорів або домовленостей спільні розслідування можуть проводитися за окремою для кожного конкретного випадку угодою. Відповідні Держави-учасниці забезпечують повне дотримання суверенітету Держави-учасниці, на території якої проводитиметься таке розслідування.

Стаття 50

Спеціальні методи розслідування

1. З метою ефективної боротьби з корупцією кожна Держава-учасниця, тією мірою, якою це допускається основними принципами її правової системи, і за умов, встановлених її внутрішнім правом, вживає, у межах своїх своєї компетенції, таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити проведення її компетентними органами контролю над поставками й, у тих випадках, коли вона вважає це доречним, використання інших спеціальних методів розслідування, таких як електронне спостереження або інші форми спостереження, або таємні операції, на своїй території, а також визнання доказів, зібраних за допомогою таких методів, в суді.

2. З метою розслідування злочинів, визначених цією Конвенцією, Держави-учасниці докладають зусиль до укладання, у разі необхідності, відповідних двосторонніх чи багатосторонніх договорів або досягнення домовленостей щодо використання спеціальних методів розслідування в міжнародному співробітництві. Такі договори або домовленості укладаються й виконуються з повним дотриманням принципу суверенної рівності держав і реалізуються у суворій відповідності до умов цих договорів або домовленостей.

3. За відсутності договору чи домовленості, зазначених у частині 2 цієї статті, рішення про використання таких спеціальних методів міжнародного розслідування приймаються в кожному окремому випадку й можуть, за необхідності, враховувати фінансові домовленості й договори щодо здійснення юрисдикції заінтересованими Державами-учасницями.

4. Рішення про використання контролю над міжнародними поставками можуть, за згодою заінтересованих Держав-учасниць, включати такі методи, як перехоплення вантажів або засобів і зберігання їх недоторканими або їхнє вилучення чи заміну, цілком або частково.

Глава V

Заходи щодо повернення активів

Стаття 51

Загальне положення

Повернення активів відповідно до цієї глави є основоположним принципом цієї Конвенції, і Держави-учасниці мають з цією метою якнайширше співпрацювати одна з одною й надавати одна одній допомогу.

Стаття 52

Запобігання переказам доходів, здобутих злочинним шляхом, та їх виявлення

1. Без шкоди для положень статті 14 цієї Конвенції кожна Держава-учасниця вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, відповідно до її внутрішнього права, щоб вимагати від фінансових установ, на які поширюється її юрисдикція, перевіряти особу клієнтів, вживати обґрунтованих заходів для встановлення особи власників-бенефіціарів коштів, депонованих у великому розмірі, і вживати більш жорстких заходів контролю щодо рахунків, які намагаються відкрити або які відкриті особами, які мають або мали значні державні повноваження, членами їхніх сімей і тісно пов'язаними з ними партнерами або від імені будь-яких перерахованих вище осіб. Такі більш жорсткі заходи контролю обґрунтовано покликані виявляти підозрілі операції з метою надання інформації про них компетентним органам, і вони не повинні тлумачитись як такі, що перешкоджають або забороняють фінансовим установам вести справи з будь-яким законним клієнтом.

2. З метою сприяння здійсненню заходів, передбачених у частині 1 цієї статті, кожна Держава-учасниця, відповідно до свого внутрішнього права і, керуючись відповідними ініціативами регіональних, міжрегіональних та міжнародних організацій з протидії відмиванню коштів:

а) надає рекомендації щодо тих категорій фізичних або юридичних осіб, щодо рахунків яких від фінансових установ, на які поширюється її юрисдикція, очікуватиметься застосування більш жорстких заходів контролю, щодо видів рахунків й операцій, яким необхідно приділяти особливу увагу, та щодо відповідних заходів щодо відкриття й обслуговування рахунків, а також ведення звітності по рахунках, яких необхідно вжити щодо таких рахунків; та

б) у відповідних випадках повідомляє фінансовим установам, на які поширюється її юрисдикція, на запит іншої Держави-учасниці або з власної ініціативи, про конкретних фізичних або юридичних осіб, щодо рахунків яких від таких установ очікуватиметься застосування більш жорстких заходів контролю, на додаток до тих осіб, яких фінансові установи можуть іншим чином встановити.

3. У контексті пункту "а" частини 2 цієї статті кожна Держава-учасниця вживає заходів для забезпечення збереження фінансовими установами протягом відповідного строку, відповідної звітності щодо рахунків і операцій, до яких причетні особи, зазначені в частині 1 цієї статті, до якої повинна включатися, як мінімум, інформація, що стосується особи клієнта, а також, наскільки це можливо, власника-бенефіціара.

4. З метою запобігання переказам доходів, здобутих злочинним шляхом, визначеним таким відповідно до цієї Конвенції, та їх викриття кожна Держава-учасниця вживає відповідних і ефективних заходів для запобігання, за допомогою своїх регулятивних і наглядових органів, створенню банків, які не існують фізично і які не входять до складу будь-якої регульованої державою фінансової групи. Крім того, Держави-учасниці можуть розглядати можливість встановлення для своїх фінансових установ вимоги відмовлятися вступати в кореспондентські банківські відносини з такими установами або продовжувати такі відносини, а також утримуватись від встановлення відносин з іноземними фінансовими установами, що дозволяють використання рахунків банками, які не існують фізично або які не входять до складу будь-якої регульованої державою фінансової групи.

5. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість створення, відповідно до свого внутрішнього права, ефективних систем, які передбачають розкриття фінансової інформації щодо відповідних державних посадових осіб, і встановлює відповідні санкції за недотримання цих вимог. Кожна Держава-учасниця також розглядає можливість вжиття таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам здійснювати обмін такою інформацією з компетентними органами інших Держав-учасниць, якщо це необхідно для розслідування, заявлення прав та вжиття заходів щодо повернення доходів здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією.

6. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість вжиття таких заходів, які можуть бути необхідними відповідно до її внутрішнього права, щоб встановити для відповідних державних посадових осіб, які отримують вигоду або мають право підпису, або інше повноваження щодо будь-якого фінансового рахунка в будь-якій іноземній країні, вимогу повідомляти про це відповідним органам і вести належний облік щодо рахунків. Такі заходи також передбачають застосування відповідних санкцій за невиконання цих вимог.

Стаття 53

Заходи щодо безпосереднього повернення майна

Кожна Держав-учасниця, відповідно до свого внутрішнього права:

- a) вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити іншій Державі-учасниці подавати до своїх судів цивільні позови про встановлення правової підстави або права власності на майно, придбане в результаті вчинення будь-якого зі злочинів, визначених цією Конвенцією;
- b) вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм судам засуджувати тих осіб, які вчинили злочини, визначені цією Конвенцією, до виплати компенсації або відшкодування збитків іншій Державі-учасниці, якій було завдано шкоди в результаті таких злочинів; та
- c) вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм судам або компетентним органам, під час винесення рішень про конфіскацію, визнавати вимоги іншої Держави-учасниці як законного власника майна, придбаного в результаті вчинення будь-якого зі злочинів, визначених цією Конвенцією.

Стаття 54

Механізми вилучення майна шляхом міжнародного співробітництва у питаннях конфіскації

1. Кожна Держава-учасниця з метою надання взаємної правової допомоги відповідно до статті 55 цієї Конвенції щодо майна, придбаного в результаті вчинення будь-якого зі злочинів, визначених цією Конвенцією, або використаного під час вчинення злочинів, відповідно до свого внутрішнього права:

- a) вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам виконувати постанови про конфіскацію, винесені судами іншої Держави-учасниці;
- b) вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам, у межах їхньої юрисдикції, виносити постанови про конфіскацію майна іноземного походження шляхом винесення судового рішення у справах за злочинами про відмивання грошових коштів або такими іншими злочинами, які можуть підпадати під її юрисдикцію, або шляхом використання інших процедур, дозволених її внутрішнім правом; та
- c) розглядає питання про вжиття таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб створити можливість для конфіскації такого майна без винесення вироку в рамках кримінального провадження у справах, якщо злочинець не може бути підданий переслідуванню з причини смерті, переховування або відсутності чи в інших відповідних випадках.

2. Кожна Держава-учасниця з метою надання взаємної правової допомоги на запит, зроблений на підставі частини 2 статті 55 цієї Конвенції, відповідно до свого внутрішнього права:

- a) вживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам заморожувати або накладати арешт на майно відповідно до постанови про заморожування або арешт, винесеною судом або компетентним органом запитуючої Держави-учасниці, в якій викладаються обґрунтовані підстави, які дозволяють запитуваній Державі-учасниці вважати, що є достатні мотиви для вжиття таких заходів і що по відношенню до цього майна буде в результаті винесено постанову про конфіскацію для цілей пункту "а" частини 1 цієї статті;
- b) уживає таких заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам заморожувати або накладати арешт на майно на підставі запиту, в якому викладаються обґрунтовані підстави, які дозволяють запитуваній Державі-учасниці вважати, що є достатні мотиви для вжиття таких заходів і що по відношенню до цього майна буде в результаті винесено постанову про конфіскацію для цілей частини 1 а цієї статті; та
- c) розглядає питання про вжиття додаткових заходів, щоб дозволити своїм компетентним органам зберігати майно з метою конфіскації, наприклад, на підставі іноземної постанови про арешт або пред'явлення кримінального обвинувачення у зв'язку з придбанням такого майна.

Стаття 55

Міжнародне співробітництво з метою конфіскації

1. Держава-учасниця, яка одержала від іншої Держави-учасниці, під юрисдикцію якої підпадає будь-який злочин, визначений цією Конвенцією, прохання про конфіскацію, зазначене у частині 1 статті 31 цієї Конвенції, доходів, здобутих злочинним шляхом, майна, знаряддя або інших засобів вчинення злочинів, що знаходяться на її території, у максимальному обсязі, можливому в рамках її внутрішньої правової системи:

- a) надсилає цей запит своїм компетентним органам з метою винесення постанови про конфіскацію та, у випадку винесення такої постанови, виконує її; або
- b) надсилає своїм компетентним органам постанову про конфіскацію, винесену судом на території запитуючої Держави-учасниці, відповідно до частини 1 статті 31 та пункту "а" частини 1 статті 54

цієї Конвенції, з метою її виконання в обсязі, зазначеному в запиті, і в тій мірі, в якій вона стосується доходів, здобутих злочинним шляхом, майна, обладнання або інших засобів вчинення злочинів, зазначених у частині 1 статті 31, які знаходяться на території запитуваної Держави-учасниці.

2. Після одержання запиту, надісланого іншою Державою-учасницею, під юрисдикцію якої підпадає будь-який злочин, визначений цією Конвенцією, запитувана Держава-учасниця вживає заходів для виявлення, відстеження, заморожування або арешту доходів, здобутих злочинним шляхом, майна, обладнання або інших засобів вчинення злочинів, зазначених у частині 1 статті 31 цієї Конвенції, з метою подальшої конфіскації, постанову про що виносить або запитуюча Держава-учасниця, або, відповідно до запиту на підставі частини 1 цієї статті, запитувана Держава-учасниця.

3. Положення статті 46 цієї Конвенції застосовуються з урахуванням відповідних змін до цієї статті. На додаток до інформації, зазначеної в частині 15 статті 46, запит, надісланий на підставі цієї статті, повинен містити:

а) щодо запиту, передбаченого в пункті "а" частини 1 цієї статті, - опис майна, що підлягає конфіскації, у тому числі, наскільки це можливо, відомості про місцезнаходження та, якщо це доречно, оціночну вартість майна та виклад фактів, на які посилається запитуюча Держава-учасниця і які достатні для того, щоб запитувана Держава-учасниця могла вжити заходів для винесення постанови відповідно до свого внутрішнього права;

б) щодо запиту, передбаченого в пункті "b" частини 1 цієї статті, - видана запитуючою Державою-учасницею, юридично чинна копія постанови про конфіскацію, на якій ґрунтується запит, з викладенням фактів та інформація щодо обсягу запитуваного виконання постанови, заява, в якій зазначаються заходи, вжиті запитуючою Державою-учасницею для надіслання відповідного повідомлення добросовісним третім особам і забезпечення дотримання відповідних правових процедур, а також довідка про те, що постанова про конфіскацію є остаточною;

с) щодо запиту, передбаченого в частині 2 цієї статті, - виклад фактів, на які посилається запитуюча Держава-учасниця, та опис запитуваних заходів, а також за наявності юридично допустима копія постанови, на якій ґрунтується запит.

4. Рішення та заходи, передбачені в частинах 1 і 2 цієї статті, приймаються запитуваною Державою-учасницею відповідно до та з дотриманням положень її внутрішнього права і відповідно до її процесуальних норм або відповідно до будь-яких двосторонніх чи багатосторонніх договорів або домовленостей, якими вона може бути зв'язана у відносинах з запитуючою Державою-учасницею.

5. Кожна Держава-учасниця передає Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй тексти своїх законів та правил, які забезпечують реалізацію положень цієї статті, а також в подальшому тексти будь-яких змін до таких законів і правил або їхній опис.

6. Якщо Держава-учасниця бажає обумовити вжиття заходів, зазначених у частинах 1 і 2 цієї статті, наявністю відповідного договору, така Держава-учасниця розглядає цю Конвенцію як необхідну і достатню договірно-правову підставу.

7. У співробітництві відповідно до цієї статті може бути також відмовлено або застережні заходи можуть бути скасовані, якщо запитувана Держава-учасниця не одержує своєчасно достатніх доказів або якщо майно має мінімальну вартість.

8. До скасування будь-якого застережного заходу, вжитого відповідно до цієї статті, запитувана Держава-учасниця, якщо це можливо, надає запитуючій Державі-учасниці можливість викласти свої обґрунтування на користь продовження застосування такого заходу.

9. Положення цієї статті не повинні тлумачитися як такі, що завдають шкоди правам добросовісних третіх осіб.

Стаття 56

Спеціальне співробітництво

Без шкоди для свого внутрішнього права кожна Держава-учасниця докладася зусиль для вжиття заходів, які дозволяють їй пересилати, без шкоди для її власного розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду, інформацію про доходи від злочинів, визначені такими відповідно до цієї Конвенції, іншій Державі-учасниці без попереднього запиту, якщо вона вважає, що розкриття такої інформації може сприяти Державі-учасниці, що одержує її, у порушенні або проведенні розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду або може привести до надіслання цією Державою-учасницею запиту на підставі цієї глави Конвенції.

Стаття 57

Повернення активів та розпорядження ними

1. Держава-учасниця відповідно до положень цієї Конвенції та свого внутрішнього права розпоряджається майном, конфіскованим нею на підставі статті 31 або статті 55 цієї Конвенції, у

тому числі щодо повернення такого майна його попереднім законним власникам, відповідно до частини 3 цієї статті.

2. Кожна Держава-учасниця вживає, відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, таких законодавчих та інших заходів, які можуть бути необхідними, щоб дозволити своїм компетентним органам повертати конфісковане майно, коли вони діють на прохання, надіслане іншою Державою-учасницею, відповідно до цієї Конвенції, враховуючи права добросовісних третіх осіб.

3. Відповідно до статей 46 і 55 цієї Конвенції та частин 1 і 2 цієї статті запитувана Держава-учасниця:

а) у випадку розкрадання державних коштів або відмивання розкрадених державних коштів, як про це йдеться в статтях 17 і 23 цієї Конвенції, якщо конфіскацію було здійснено відповідно до статті 55 і на підставі остаточного судового рішення, винесеного в запитуючій Державі-учасниці, причому ця вимога може бути знята запитуваною Державою-учасницею, - повертає конфісковане майно запитуючій Державі-учасниці;

б) щодо доходів від будь-якого іншого злочину, визначеного цією Конвенцією, якщо конфіскацію було здійснено відповідно до статті 55 цієї Конвенції й на підставі остаточного судового рішення, винесеного в запитуючій Державі-учасниці, причому ця вимога може бути знята запитуваною Державою-учасницею, - повертає конфісковане майно запитуючій Державі-учасниці, якщо запитуюча Держава-учасниця обґрунтовано доводить запитуваній Державі-учасниці своє право власності, яке існувало раніше, на таке конфісковане майно або якщо запитувана Держава-учасниця визнає шкоду, завдану запитуючій Державі-учасниці, як підставу для повернення конфіскованого майна;

с) в усіх інших випадках у першочерговому порядку розглядає питання про повернення конфіскованого майна запитуючій Державі-учасниці, повернення такого майна його попереднім законним власникам або виплату компенсації потерпілим від злочину.

4. У відповідних випадках, якщо тільки Держави-учасниці не приймуть іншого рішення, запитувана Держава-учасниця може відрахувати обґрунтовані витрати, понесені в ході розслідування, кримінального переслідування або судового розгляду, які привели до повернення конфіскованого майна або розпорядження ним відповідно до цієї статті.

5. У відповідних випадках Держави-учасниці можуть окремо розглянути можливість укладання в кожному окремому випадку договорів або взаємоприйнятних домовленостей щодо остаточного розпорядження конфіскованим майном.

Стаття 58

Підрозділи для збирання оперативної фінансової інформації

Держави-учасниці співробітничать одна з одною з метою запобігання і боротьби з переказуванням доходів здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією, а також сприяння використанню шляхів і способів вилучення таких доходів і з цією метою розглядають питання про створення підрозділу для збирання оперативної фінансової інформації, який нестиме відповідальність за отримання, аналіз та надіслання компетентним органам повідомлень про підозрілі фінансові операції.

Стаття 59

Двосторонні та багатосторонні договори і домовленості

Держави-учасниці розглядають можливість укладання двосторонніх чи багатосторонніх договорів або досягнення домовленостей для підвищення ефективності міжнародного співробітництва, здійснюваного відповідно до цієї глави Конвенції.

Глава VI

Технічна допомога й обмін інформацією

Стаття 60

Підготовка кадрів і технічна допомога

1. Кожна Держава-учасниця, в межах необхідності, розробляє, здійснює або удосконалює конкретні програми підготовки персоналу, який несе відповідальність за запобігання корупції та боротьбу з нею. Подібні навчальні програми можуть стосуватись, *inter alia*, таких сфер:

а) ефективних заходів щодо запобігання, виявлення та розслідування корупційних діянь, а також покарання за них і боротьба з ними, у тому числі використання методів збирання доказів і розслідування;

б) створення потенціалу в галузі розроблення та планування стратегічної політики протидії корупції;

с) підготовки співробітників компетентних органів з питань складання прохань про взаємну правову допомогу, які задовольняють вимоги цієї Конвенції;

- d) оцінки та зміцнення установ, керування державною службою та керування державними фінансами, у тому числі державними закупівлями та приватним сектором;
- e) запобігання переказу доходів, здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією, а також вилучення таких доходів;
- f) виявлення та заморожування операцій з переказування доходів здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією;
- g) відстеження переміщення доходів здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією, та методів, що використовуються для переказу, приховання або утаювання таких доходів;
- h) відповідних та ефективних правових й адміністративних механізмів та методів, які сприяють вилученню доходів, здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією;
- i) методи, що використовуються під час захисту потерпілих і свідків, які співробітничать з судовими органами; та
- j) підготовка працівників в галузі національних і міжнародних правил та іноземних мов.

2. Держави-учасниці, з урахуванням своїх можливостей, розглядають питання про надання одна одній найширшої технічної допомоги, особливо в інтересах країн, що розвиваються, у зв'язку з їхніми відповідними планами та програмами боротьби з корупцією, у тому числі матеріальну підтримку та підготовку кадрів у галузях, зазначених у частині 1 цієї статті, а також підготовку кадрів і надання допомоги та взаємний обмін відповідним досвідом і спеціальними знаннями, що сприятиме міжнародному співробітництву між Державами-учасницями з питань видачі та взаємної правової допомоги.

3. Держави-учасниці активізують, в міру необхідності, зусилля, спрямовані на максимальне підвищення ефективності практичних і навчальних заходів міжнародних і регіональних організацій та в рамках відповідних двосторонніх і багатосторонніх договорів або домовленостей.

4. Держави-учасниці розглядають можливість сприяння одна одній, на запит, у проведенні оцінок, вивчення та дослідження видів, причин, наслідків та збитків, завданих корупцією у своїх країнах, з метою розроблення, за участю компетентних органів і суспільства, стратегій і планів дій щодо боротьби з корупцією.

5. Для сприяння вилученню доходів здобутих злочинним шляхом, визначених цією Конвенцією, Держави-учасниці можуть співробітничати в наданні одна одній імен експертів, які можуть надавати допомогу в досягненні цієї мети.

6. Держави-учасниці розглядають можливість використання субрегіональних, регіональних та міжнародних конференцій і семінарів для сприяння співробітництву й технічній допомозі та стимулюванню обговорення проблем, що становлять взаємний інтерес, у тому числі особливих проблем і потреб країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою.

7. Держави-учасниці розглядають можливість створення добровільних механізмів з метою надання фінансового сприяння країнам, що розвиваються, та країнам з перехідною економікою щодо застосування цієї Конвенції шляхом здійснення програм і проектів у галузі технічної допомоги.

8. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість здійснення добровільних внесків на потреби Управління Організації Об'єднаних Націй з наркотиків і злочинності, з метою сприяння через Управління реалізації програм і проектів, країнам, що розвиваються, для здійснення цієї Конвенції.

Стаття 61

Збирання та аналіз інформації про корупцію та обмін такою інформацією

1. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість проведення, консультуючись з експертами, аналізу тенденцій в галузі корупції на своїй території, а також умов, в яких здійснюються корупційні злочини.

2. Держави-учасниці, з метою розроблення, наскільки це можливо, загальних визначень, стандартів і методологій, розглядають можливість розширення статистичних даних, аналітичних знань щодо корупції та інформації, у тому числі про оптимальні види практики у справі запобігання корупції й боротьби з нею, та обміну ними через посередництво міжнародних і регіональних організацій.

3. Кожна Держава-учасниця розглядає можливість здійснення контролю за своєю політикою і за практичними заходами боротьби з корупцією, а також проведення оцінки їхньої ефективності й дієвості.

Стаття 62

Інші заходи: здійснення цієї Конвенції шляхом економічного розвитку й технічної допомоги

1. Держави-учасниці вживають заходів, які сприяють оптимальному здійсненню цієї Конвенції, наскільки це можливо, шляхом міжнародного співробітництва з урахуванням негативних наслідків корупції для суспільства в цілому, у тому числі для його сталого розвитку.
2. Держави-учасниці, наскільки це можливо й у координації одна з одною, а також з міжнародними й регіональними організаціями, докладають конкретних зусиль для:
  - a) активізації співробітництва на різних рівнях з країнами, що розвиваються з метою посилення здатності цих країн до запобігання корупції та боротьби за нею;
  - b) розширення фінансової та матеріальної допомоги з метою підтримання зусиль країн, що розвиваються, у ефективному недопущенні корупції й боротьби з нею та надання їм допомоги для успішного здійснення цієї Конвенції;
  - c) надання технічної допомоги країнам, що розвиваються, та країнам з перехідною економікою з метою сприяння задоволенню їхніх потреб у зв'язку зі здійсненням цієї Конвенції. Для цього Держави-учасниці докладають зусиль для регулярного і добровільного внесення коштів на рахунок, конкретно призначений для цієї мети в механізмі фінансування, створеному Організацій Об'єднаних Націй. Держави-учасниці можуть також розглянути, відповідно до свого внутрішнього законодавства та положень цієї Конвенції, можливість переказування на згаданий вище рахунок певної частки грошових коштів або відповідної вартості доходів або майна здобутих злочинним шляхом, конфіскованих на підставі положень цієї Конвенції;
  - d) заохочення та переконання інших держав і фінансових установ, у відповідних випадках, до приєднання до них у зусиллях, яких докладають на підставі цієї статті, у тому числі шляхом забезпечення країнам, що розвиваються, проведення більшого обсягу програм підготовки кадрів і сучасного обладнання, з метою допомогти їм у досягненні цілей цієї Конвенції.
3. Наскільки це можливо, ці заходи не заперечують існуючі зобов'язання щодо іноземної допомоги або інші домовленості про фінансове співробітництво на двосторонньому, регіональному або міжнародному рівні.
4. Держави-учасниці можуть укласти двосторонні чи багатосторонні договори про матеріально-технічну допомогу, беручи до уваги фінансові домовленості, необхідні для забезпечення ефективності міжнародного співробітництва, передбаченого цією Конвенцією, а також для запобігання й виявлення корупції та боротьби з нею.

Глава VII

Механізми здійснення

Стаття 63

Конференція Держав - учасниць Конвенції

1. Цим засновується Конференція Держав - учасниць Конвенції з метою розширення можливостей Держав-учасниць і співробітництва між ними для досягнення цілей, встановлених цією Конвенцією, а також сприяння здійсненню цієї Конвенції та нагляду за її здійсненням.
2. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй скликає Конференцію Держав-учасниць не пізніше, ніж через рік після набуття чинності цією Конвенцією. Згодом відповідно до правил процедури, що прийняті Конференцією Держав-учасниць, проводяться чергові наради Конференції.
3. Конференція Держав-учасниць приймає правила-процедури й правила, які регулюють здійснення видів діяльності, що зазначені у цій статті, у тому числі правила, що стосуються допуску й участі спостерігачів та оплати витрат, понесених ними під час здійснення цих видів діяльності.
4. Конференція Держав-учасниць погоджує види діяльності, процедури та методи роботи для досягнення цілей, викладених у частині 1 цієї статті, у тому числі:
  - a) сприяння діяльності Держав-учасниць відповідно до статей 60 і 62 та глав II - V цієї Конвенції, у тому числі шляхом заохочення добровільних внесків;
  - b) сприяння обміну між Державами-учасницями інформацією про форми корупції й тенденції в цій галузі, а також про успішні методи запобігання корупції, боротьби з нею та повернення доходів, здобутих злочинним шляхом, через опублікування відповідної інформації, визначеної в цій статті;
  - c) співробітництво з відповідними міжнародними й регіональними організаціями та механізмами, а також неурядовими організаціями;
  - d) належне використання відповідної інформації, підготовленої іншими міжнародними й регіональними механізмами з метою запобігання корупції та боротьби з нею, для уникнення зайвого дублювання роботи;
  - e) періодичний розгляд питання про виконання цієї Конвенції її Державами-учасницями;
  - f) внесення рекомендацій, які стосуються вдосконалення цієї Конвенції та її здійснення;

g) врахування потреб Держав-учасниць у технічній допомозі у зв'язку з виконанням цієї Конвенції та внесення рекомендацій щодо будь-яких дій, які вона може вважати необхідними у зв'язку з цим.

5. Для цілей частини 4 цієї статті Конференція Держав-учасниць одержує необхідні відомості про заходи, вжиті Державами-учасницями в ході виконання цієї Конвенції, про труднощі, на які вони при цьому натрапили, на підставі наданої ними інформації й через посередництво додаткових механізмів нагляду, які можуть створюватися Конференцією Держав-учасниць.

6. Кожна Держава-учасниця надає Конференції Держав-учасниць інформацію про свої програми, плани та практику, а також про законодавчі й адміністративні заходи, спрямовані на виконання цієї Конвенції, як це необхідно Конференції Держав-учасниць. Конференція Держав-учасниць вивчає питання про найефективніші шляхи одержання такої інформації та прийняття на її підставі відповідних рішень, у тому числі, інформацію, одержану від Держав-учасниць і від компетентних міжнародних організацій. Можуть бути розглянуті також матеріали, одержані від відповідних неурядових організацій, належним чином акредитованих відповідно до процедур, які визначатимуться рішенням Конференції Держав-учасниць.

7. На підставі частин 4 - 6 цієї статті Конференція Держав-учасниць, якщо вона вважатиме за необхідне, засновує будь-який відповідний механізм або орган з метою сприяння ефективному здійсненню Конвенції.

Стаття 64

Секретаріат

1. Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй забезпечує необхідне секретарське обслуговування Конференції Держав - учасниць Конвенції.

2. Секретаріат:

a) надає Конференції Держав-учасниць допомогу в діяльності, про яку йдеться в статті 63 цієї Конвенції, а також забезпечує необхідним обслуговуванням сесії Конференції Держав-учасниць;

b) на запит, надає Державам-учасницям допомогу в наданні інформації Конференції Держав-учасниць, як це передбачено в частинах 5 і 6 статті 63 цієї Конвенції; та

c) забезпечує необхідну координацію з секретаріатами інших відповідних міжнародних і регіональних організацій.

Глава VIII

Заключні положення

Стаття 65

Здійснення Конвенції

1. Кожна Держава-учасниця вживає, відповідно до основоположних принципів свого внутрішнього права, необхідних заходів, законодавчих й адміністративних, для забезпечення виконання своїх зобов'язань за цією Конвенцією.

2. Кожна Держава-учасниця може вживати суворіших заходів для запобігання корупції та боротьби з нею, ніж ті, що передбачені цією Конвенцією.

Стаття 66

Врегулювання спорів

1. Держави-учасниці докладають зусиль для врегулювання спорів щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції шляхом переговорів.

2. Будь-який спір між двома чи більше Державами-учасницями щодо тлумачення або застосування цієї Конвенції, який не може бути врегульований шляхом переговорів протягом обґрунтованого строку, передається на запит однієї з цих Держав-учасниць на арбітражний розгляд. Якщо протягом шести місяців з моменту запиту про арбітраж ці Держави-учасниці не зможуть домовитися про його організацію, будь-яка з цих Держав-учасниць може передати спір до Міжнародного Суду, звернувшись із заявою відповідно до [Статуту Суду](#).

3. Кожна Держава-учасниця може під час підписання, ратифікації, прийняття або затвердження цієї Конвенції або під час приєднання до неї заявити про те, що вона не вважає себе зв'язаною положеннями частини 2 цієї статті. Інші Держави-учасниці не зв'язані положеннями частини 2 цієї статті щодо будь-якої Держави-учасниці, яка зробила таке застереження.

4. Держава-учасниця, яка зробила застереження відповідно до частини 3 цієї статті, може будь-коли зняти це застереження шляхом надіслання повідомлення Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

Стаття 67

Підписання, ратифікація, прийняття, затвердження та приєднання

1. Ця Конвенція відкрита для підписання всіма державами з 9 до 11 грудня 2003 року в Мериді, Мексика, а потім у Центральних установах Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку до 9 грудня 2005 року.

2. Ця Конвенція також відкрита для підписання регіональними організаціям економічної інтеграції за умови, що принаймні одна з держав - учасниць такої організації підписала цю Конвенцію відповідно до частини 1 цієї статті.

3. Ця Конвенція підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню. Ратифікаційні грамоти або документи про прийняття або затвердження здаються на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй. Регіональна організація економічної інтеграції може здати на зберігання свою ратифікаційну грамоту або документ про прийняття або затвердження, якщо принаймні одна з її держав-членів вчинила так само. Цією ратифікаційною грамотою або документом про прийняття або затвердження і така організація повідомляє про сферу своєї компетенції щодо питань, врегульованих цією Конвенцією. Така організація також повідомляє депозитарію про будь-яку відповідну зміну сфери своєї компетенції.

4. Ця Конвенція відкрита для приєднання будь-якої держави чи будь-якої регіональної організації економічної інтеграції, принаймні одна з держав-членів якої є Учасницею цієї Конвенції. Документи про приєднання здаються на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй. Під час приєднання регіональна організація економічної інтеграції повідомляє про сферу своєї компетенції щодо питань, врегульованих цією Конвенцією. Така організація також повідомляє депозитарію про будь-яку відповідну зміну сфери своєї компетенції.

Стаття 68

Набуття чинності

1. Ця Конвенція набирає чинності на дев'яностий день після дати здачі на зберігання тридцятій ратифікаційної грамоти або документа про прийняття, затвердження або приєднання. Для цілей цієї частини Конвенції будь-яка така грамота або документ, здані на зберігання регіональною організацією економічної інтеграції, не розглядаються як додаткові до грамот або документів, що здані на зберігання державами - членами такої організації.

2. Для кожної держави або регіональної організації економічної інтеграції, які ратифікують, приймають або затверджують цю Конвенцію або приєднуються до неї після здачі на зберігання тридцятій ратифікаційної грамоти або документа про такі дії, ця Конвенція набирає чинності на тридцятий день після дати здачі на зберігання такою державою або організацією відповідної грамоти або документа або в дату набрання чинності цієї Конвенції відповідно до частини 1 цієї статті в залежності від того, що настає пізніше.

Стаття 69

Зміни

1. Після закінчення строку п'яти років після набрання чинності цією Конвенцією Держава-учасниця може запропонувати зміну й надіслати її Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй, який потім пересилає запропоновану зміну Державам-учасницям і Конференції Держав - учасниць Конвенції з метою розгляду цієї пропозиції та прийняття рішення щодо нього. Конференція Держав-учасниць докладає всіх зусиль для досягнення консенсусу щодо кожної зміни. Якщо всі зусилля щодо досягнення консенсусу були вичерпані, і згоди не було досягнуто, то, як крайній засіб, для прийняття зміни необхідна більшість у дві третини голосів Держав-учасниць, які присутні й беруть участь у голосуванні на засіданні Конференції Держав-учасниць.

2. З питань, що входять до їхньої компетенції, регіональні організації економічної інтеграції здійснюють своє право голосу відповідно до цієї статті, маючи число голосів, рівне числу їхніх держав-членів, які є Учасницями цієї конвенції. Такі організації не здійснюють свого права голосу, якщо їхні держави-члени здійснюють своє право голосу, і навпаки.

3. Зміна, прийнята відповідно до частини 1 цієї статті, підлягає ратифікації, прийняттю або затвердженню Державами-учасницями.

4. Зміна, прийнята відповідно до частини 1 цієї статті, набуває чинності щодо Держави-учасниці через дев'яносто днів після дати здачі нею на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй ратифікаційної грамоти або документа про прийняття чи затвердження такої зміни.

5. Коли зміна набуває чинності, вона стає обов'язковою для всіх Держав-учасниць, які висловили згоду на її обов'язковість. Інші Держави-учасниці продовжують бути зв'язаними положеннями цієї Конвенції та будь-якими змінами, які вони раніше ратифікували, прийняли або затвердили.

Стаття 70

Денонсація

1. Держава-учасниця може денонсувати цю Конвенцію шляхом надіслання письмового повідомлення Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй. Така денонсація набирає чинності після закінчення одного року після дати одержання повідомлення Генеральним секретарем.

2. Регіональна організація економічної інтеграції перестає бути учасницею цієї Конвенції, коли всі її держави-члени денонсували цю Конвенцію.

Стаття 71

Депозитарій та мови

1. Депозитарієм цієї Конвенції призначається Генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй.

2. Оригінал цієї Конвенції, англійський, арабський, іспанський, китайський, російський та французький тексти якої є рівно автентичними, здається на зберігання Генеральному секретареві Організації Об'єднаних Націй.

НА ПОСВІДЧЕННЯ ЧОГО нижчепідписані, належним чином уповноважені на те представники, підписали цю Конвенцію.

---

* Розпорядженням Президента України від 5 грудня 2003 року N 400/2003-рп уповноважено Міністра юстиції України Лавриновича Олександра Володимировича на підписання від імені України Конвенції

** Ратифіковано Законом України від 18 жовтня 2006 року N 251-V (Офіційний вісник України, 2006 р., N 44, ст. 2938) із заявами

© Інформаційно-аналітичний центр «ЛІГА», 1991 - 2012

© ТОВ «ЛІГА:ЗАКОН», 2007 - 2012

